

Halkın sağlığı hiçe sayılıyor!

AKP-MHP rejimi salgın sürecinin başından itibaren sayısız skandala imza attı. Son olarak da özel hastane sahibi Bakan Fahrettin Koca'nın açıklamaları "Bu kadarına da pes!" dedirtti.

s.3

Pandemi ve eğitim hakkı sorunu

Eğitim hakkımıza dönük saldırılar karşısında sürecin gerçek öznelere olarak bir araya gelmek, taleplerimiz doğrultusunda eğitim ve sağlık hakkımıza sahip çıkmak zorundayız.

s.22

Sosyalist
Siyasal Gazete

Sayı: 2020 Özel / 17
9 Ekim 2020

Kızıl Bayrak

www.kizilbayrak45.net

Haklarımız ve geleceğimiz için mücadeleye!

Salgına, İşsizliğe, Açlığa ve Güvencesiz Çalıştırmaya Karşı
Ş ve Dayanışma Yaşatı

4

Demokrasi mücadelesi ve reformizm

Bunaltıcı faşist terörün de etkisiyle, kimi istisnalar dışında ana gövdeyle sol, "AKP-Erdoğan faşizmi"ne karşı burjuva demokrasisi hedefiyle çıkıyor.

6

Saray rejimi Karabağ'da da savaşı körüklüyor

Akdeniz'de yelkenleri indiren saray rejimi, aynı günlerde Azerbaycan ordusuyla tatbikat yaparak yeni bir cephe açma hazırlığının işaretlerini vermişti.

21

Covid-19 döneminde kadınlara ve çocuklara ağır fatura

Kadınlar ve çocuklara yönelik her türlü şiddetin ve kötülüğün yaygınlaşması, sadece görece geri ülkelerin sorunu değil.

Türkiye'de İşçi Hareketi - P. Kitaygorodski

s.12

Kriz, pandemi ve işçi sınıfını bekleyen felaketler

s.16

Haklarımız ve geleceğimiz için mücadeleye!

Toplumun ezici bir kesimi sağlık, eğitim, ulaşım, barınma, beslenme vb. en temel insani ihtiyaçların nasıl piyasanın insafına terk edildiğini daha somut olarak görmektedir. Geriye, bu en temel insani ihtiyaçların kamusal hizmet olarak karşılanması için “haklar ve gelecek” mücadelesini büyütme kalıyor.

Pandemi koşulları; işsizlik, yoksullaşma, kamusal hizmetlerden yoksunluk, sosyal eşitsizlikler vb. gibi, gerisinde kapitalist sömürü düzeninin yer aldığı tüm sorunları görünür kılmakla kalmadı, her birini kendi içerisinde daha da derinleştirdi.

Bugün özellikle sağlık ve eğitim gibi temel hizmetlere erişim konusunda yaşanan sorunlar ve bu iki alanda ortaya çıkan kaos, tablonun en belirgin yanını oluşturuyor. Öyle ki, üretim birimlerinden yansıyan bir dizi sorun bir tarafa bırakılırsa, bugünün Türkiye'sinde en çok tartışılan iki konu var: Eğitim ve sağlık!

Bu iki alanda pandemi ile birlikte ay-yuka çıkan iflasın gerisinde ise neo-liberal dönüşüm süreçleri yer alıyor: “Özellikle son kırk yıl, yani sistemin neo-liberalizmle belirlenen o karşı saldırı dönemi, akla gelebilecek hemen her şeyin, bu arada her türden kamusal hizmet ya da ihtiyacın piyasalaştırılması, böylece kârlı bir sömürü alanına dönüştürülmesi dönemi oldu. Bundan sağlık hizmetleri de payına düşeni fazlasıyla aldı. Neo-liberal saldırı toplum sağlığını kamusal bir sorun ve sorumluluk alanı olmaktan çıkardı, piyasanın aç gözlü insafına terk etti.” (Pandemi ve sosyalizm, www.tkip.org)

Tam da bu nedenle, piyasacı eğitim ve sağlık politikalarının tüm sonuçları bugün toplum yaşamında belirgin bir ağırlığa dönüşmüş durumda. Gerek bu hizmetlere ihtiyaç duyan geniş işçi ve emekçi yığınların gerekse bu alanlarda çalışan kesimlerin yaşadığı sorunlar yumağı pandemi ile birlikte yeni boyutlar kazandı. Öyle ki, salgın tedbirleri kapsamında en basit materyallerin (maske, dezenfektan vb.) dağıtımını bile organize edemeyen, tutarlı ve bilimsel temellere dayalı test çalışması yapamayan, uzaktan eğitimin daha ilk gününde fiyaskolar yaşayan ve yüz yüze eğitimde ne yapacağını bilemeyerek sorumluluğu öğrenci, veli ve eğitimcilerin omuzlarına bırakan bir

sistem gerçekliği ile karşı karşıyayız.

Kamusal hizmet alanlarında yaşanan bu çöküntü toplumsal yaşamın en temel gündemi haline gelmiş bulunuyor. Çünkü sistem, evine ekmek götürme kaygısıyla ölümle burun buruna çalışan işçileri yaşamın bu alanlarında da kaderine terk etti. Bugün Covid-19 testi pozitif çıkan onlarca işçi hastane kapılarından geri çevriliyor. Daha vahimi, belirti gösterdiği halde test bile yapılmadan fabrikalara ya da evlerine gönderiliyor. Yine milyonlarca emekçi eğitim sisteminde yaşanan kaos nedeniyle çocuklarının yaşamı ve geleceği konusunda büyük tedirginlikler yaşıyor... Örnekler çoğaltılabilir.

Bu durum, işçi ve emekçilerin toplumsal sorunlara dönük ilgi ve tepkisinin artmasına yol açıyor. Zira bu sorunlar en çok onları vuruyor, yaşamlarına doğrudan etkide bulunuyor. Geçtiğimiz günlerde metal işçilerinin Gebze'deki kimi fabrikalarda eğitim ve sağlık hakkı üzerinden gerçekleştirdiği eylemler, tepkileri ortaya koymak açısından sınırlı da olsa anlamlı örnekler oldu. Benzer gelişmelerin sınıfın diğer bölüklerinde, özellikle duyarlı ve görece ileri kesimlerinde de yaşanması muhtemeldir.

Bu nedenle, giderek derinleşen sosyal sorunları kapitalist sistemle bağlantısı içerisinde daha etkin bir politik çalışmanın konusu haline getirmek ayrı bir önem kazanıyor. Bu tür bir yoğunlaşma, hem sınıf içerisinde genel toplumsal sorunlara dönük ilgiyi arttıracak hem kapitalist sistemin çok yönlü teşhirine olanak sağlayacaktır. İkisi bir arada sınıfın bilincini güçlendiren sonuçlar yaratacaktır. Yine bu tür ortak sorun alanları, toplumun farklı duyarlı kesimleri ile işçi sınıfının birleşik mücadele zeminlerini de güçlendirecektir.

Elbette sınıf devrimcileri bu tür bir çabayı fabrika merkezli çalışmayla birlikte ele alacaklardır. Bu ise, bir yandan kriz-pandemi ikilisinin yoğunlaştığı sö-

mürü, işsizlik, ağır çalışma koşulları gibi sınıfı çalışma yaşamı üzerinden kuşatan sorunlar üzerinden ve fabrikaları hedef alan sistemli bir çalışma yürütmek, öte yandan eğitim, sağlık vb. alanlarda yaşanan çöküşü daha genel planda yaygın bir faaliyetin konusu haline getirmek anlamına geliyor.

Sürecin bir diğer boyutunu ise, temel haklar üzerinden yükseltilmesi gereken mücadele oluşturuyor.

Ulaşılabilir, nitelikli ve parasız sağlık hizmeti gelinen yerde geniş bir toplum kesimi için çok daha yakıcı bir hal almış durumdadır. Parasız, bilimsel, nitelikli, ulaşılabilir eğitim de bir diğer yakıcı sorun alanıdır. Sermaye düzeninin on yıllardır uyguladığı neo-liberal saldırı programlarıyla bu alanlardaki kazanımlar adım adım işçi ve emekçilerin ellerinden alınmıştır. Pandemi süreci ise bu gerçeği toplumun yüzüne döne döne çarpmaktadır.

Başta işçi sınıfı olmak üzere, toplumun ezilen ve sömürülen diğer kesimleri açısından “haklar” ve “gelecek” sorunu, denebilir ki hiçbir dönem bu denli yakıcı bir hal almamıştır. Zira bugün işçi ve emekçiler açısından hayatta kalabilmek bile, en temel hakları savunmak ve geri kazanmak için verilecek mücadelelerin seyrine bağlıdır.

Toplumun ezici bir kesimi bu gerçeği tüm acımasızlığıyla yaşamakta, sağlık, eğitim, ulaşım, barınma, beslenme vb. en temel insani ihtiyaçların nasıl piyasanın insafına terk edildiğini daha somut olarak görmektedir.

Geriye, bu en temel insani ihtiyaçların kamusal hizmet olarak karşılanması için “haklar ve gelecek” mücadelesini büyütme kalıyor. İşçi ve emekçiler içerisinde bu bilinci geliştirmek, örgütlemek ve harekete geçirmek sorumluluğu ise elbette devrimci ve ilerici güçlerin omuzlarında duruyor.

Saray rejiminin skandalları bitmiyor!

Halkın sağlığı hiçe sayılıyor!

AKP-MHP rejimi koronavirüs salgınının başından beri halkın sağlığını değil saray rejiminin bekasını ve sermayenin çıkarlarını gözeterek süreci ele aldı. Sürecin başında “çarklar dönecek” diyen iktidar salgınla mücadele kapsamında attığı her adımda sermayenin taleplerini yerine getirdi. Esnek ve güvencesiz çalışmanın yaygınlaşması ve giderek genel çalışma biçimi haline gelmesi için ücretsiz izin, süreli iş sözleşmesinin yaygınlaşması vb. adımlar atıldı. Salgın sermayenin çıkarları uğruna fırsata dönüştürüldü. Bilim insanlarının, Türk Tabipleri Birliği’nin (TTB) tüm uyarılarına rağmen “normalleşme süreci” başlatıldı. Zaten yetersiz olan bir dizi önlem de bir kenara itildi. Salgına karşı yapılması gereken toplumsal önlemleri almadan “ceza kesmeye” odaklanan sermaye iktidarı, yalnızca bireysel tedbir olan “maske, sosyal mesafe, el yıkama”yı öne çıkardı.

Sarayın sözcüleri ve medyası salgınla mücadelenin bireysel önlemlerle olacağına dair algı operasyonu yarattı. “Maske takmıyorlar, salgın yayılıyor” vb. ifadelerle halkı suçladı, üzerindeki sorumluluğu atmaya çalıştı. Öyle ki Vestel’de işçiler arasında pozitif vakaların artmasının ve işçi ölümleri yaşanmasının ardından Manisa Organize Sanayi Başkanı “İşçiler mesai sonrası dikkat etmiyor, fabrikaya virüs taşıyorlar” diyebildi. Normalleşme süreci ile birlikte işyerleri, fabrikalar adeta salgının merkezi haline geldi.

KORONAVİRÜS VERİLERİNİN GİZLENDİĞİ DEŞİFRE OLDU

AKP-MHP rejimi salgın sürecinin başından itibaren sayısız skandala imza attı. İlk sokağa çıkma yasağı İçişleri Bakanı Süleyman Soylu tarafından yasağın başlamasına iki saat kala ilan edildi. Kaos yaşandı. Ardından Soylu istifa etti, Erdoğan kabul etmedi. Erdoğan “maske bedava

olacak” dedi, insanlar günlerce maske bekledi. Maskeler bir türlü dağıtılamadı, ardından paralı hale getirildi. Skandallara birçok başka örneği eklemek mümkün. Bu skandallardan en büyüğü ise geçtiğimiz günlerde yaşandı. Türkiye’de koronavirüs vakalarının gizlendiği deşifre oldu. Yalanla, hileyle ayakta kalmaya çalışan rejim tüm dünyaya rezil oldu. Dünya Sağlık Örgütü (DSÖ), Türkiye Sağlık Bakanlığı’ndan açıklama talep etti.

Salgının başından beri bazı bilim insanları ve TTB, verilerin doğru açıklanmadığını ifade ediyor, gerçek verilerin açıklanması için çağrılar yapıyordu. Son dönemde de verilerin gerçeği yansıtmadığına dair toplumda genel bir algı oluşmuştu. CHP Milletvekili Murat Emir’in Laboratuvar Bilgi Yönetim Sistemi’ne girilen verilere dayanarak yaptığı açıklamayla da gerçek verilerin gizlendiği, vaka sayısının açıklananın 20 katı olduğu ifşa oldu.

ÖZÜRLERİ KABAHAHLERİNDEN BÜYÜK!

Gerçek verilerin gizlendiğinin ayan beyan ortaya çıkmasının ardından sara-

yın Sağlık Bakanı ve özel hastane sahibi kapitalist Fahrettin Koca’nın yaptığı açıklamalar ise “Bu kadarına da pes!” dirditti. Koca, bilimsellikten uzak bir açıklamayla “vaka” değil “hasta” sayılarını yayınladıklarını açıkladı. Koca, gelen tepkilerin ardından da her zaman başvurdukları yöntemle hamasi laflar ve tehditler savurmaktan geri durmadı. AKP’li Bakan, şu demagojiyle yalanlarını örtbas etmeye çalıştı: “Bilelim ki, salgınla mücadele sürecinde, devletimiz, halkın sağlığı kadar, ulusal çıkarlarını da korumaktadır. Çünkü salgın hayatın bütün alanlarını etkilemektedir. Mesuliyeti olmayan bazı kişilerin tenkitleri, fotoğrafın bir noktasına mercekle bakıp, leke aramaktan farksızdır.”

Koca’nın bahsettiği “ulusal çıkarlar”ın saray rejiminin bekası olduğu ortadadır. İç ve dış politikada, ekonomide iflas bayrağını çeken, her yerinden çatırdayan tek adam rejimini ayakta tutmak için yalan, baskı ve zorbalığa başvurumaktadırlar. Sarayın damadı Hazine ve Maliye Bakanı B. Albayrak “Dolarla mı maaş alıyorsunuz?”, “Kur benim için hiç önemli değil, hiç oraya bakmıyorum” gibi açıklamalar yaparken özel okul sahibi kapitalist Milli

Eğitim Bakanı Z. Selçuk ise EBA’nın çökmesinin ardından sevindiğini ifade edebilmiştir. Aile ve Sosyal Politikalar eski Bakanı S. Ramazanoğlu ise Ensar Vakfı’nda yaşanan çocuk tacizlerinin ardından “Bir kereden bir şey olmaz” açıklaması yapabildi. Sağlık Bakanı Koca’nın açıklaması bu rezaletlere bir tane daha eklemiştir.

HALKIN SAĞLIĞINI HIÇE SAYAN PERVASIZ REJİME KARŞI MÜCADELEYE!

Ortaya çıkan son rezalet, başta iktidar ortağı faşist partinin şefi Devlet Bahçeli olmak üzere saray rejiminin TTB’ye yönelik kudurganca saldırılarını da açıklamaktadır. Halka gerçek verilerin açıklanmasını talep eden, önlemlerin yetersiz olduğunu teşhir eden, sağlık çalışanlarının yaşadıkları sıkıntıları ve talepleri dile getiren TTB salgın süresi boyunca hedef tahtasına çakılmıştır. Son olarak da Bahçeli “Sağlık Bakanlığı’nın verileri üzerinden şüphe oluşturmaya çalışanlar müfteri korosu, yalan makinesidir. Bizim derdimiz TTB’ye yuvalanmış bir avuç Türkiye düşmanlarıdır. Bu nedenle TTB kapatılın diyorum” tehdidini savurmuştur.

AKP-MHP rejiminin halkın sağlığını hiçe saydığı, kendi bekası ve sermayenin çıkarları için işçi ve emekçileri ölüme, açlığa, sefaletle sürüklediği, fabrikaların adeta toplama kamplarına dönüştüğü ortadadır. Tüm bunları yaparken de pervasızca yalan söylemektedirler. Bu pervasızlığa karşı mücadele etmekten, asalak saray rejimini tarihin çöplüğüne göndermekten başka yol yoktur.

Saray bütçe harcamalarını gizleme çabasında

Meclis’te bütçe görüşmeleri öncesinde Plan ve Bütçe Komisyonu’nun ilk gündem maddesi, AKP’li milletvekillerince sunulan 17 maddelik, “Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi” oldu. Torba yasa bütçe harcamalarını gizlemeye yönelik bir madde de içeriyor.

Teklifte yer alan maddeye göre, bütçe hazırlanırken “fonksiyonel sınıflandırma tabloları”

yer almayacak. Böylece bakanlıkların sonraki yıl ait ödeneklerini nereye harcayacağı gizlenecek. Mecliste yalnızca bakanlıkların toplam ödeneği görüşülecek. AKP-MHP rejiminin sarayı günde 10 milyon lira harcarken, bütçelerindeki detayları gizleme çabası boşuna değil. İşçi-emekçileri sefaletle mahkum eden saray rejimi; kendi zenginliklerini, savaş bütçelerini, yandaşlarına ve sermayeye akıttıkları paraları gizlemek istiyor.

Demokrasi mücadelesi ve reformizm

A. Engin Yılmaz

Türkiye kapitalizmi her geçen gün ağırlaşan bir kriz batağında debeleniyor. Bunun sonucu olarak emekçi yığınlaraya yönelik kapsamlı saldırılar birbirini izliyor. Bu saldırılar emekçi kitlelerin yaşamında ağır bir ekonomik-sosyal yıkım yaratmış bulunuyor. Dinci-faşist iktidar, kapitalizmin yapısal krizinin ürünü olan bu yıkım tablosunu hafifletme imkanlarından yoksundur. Dolayısıyla daha ağır ekonomik-sosyal faturalar emekçi kitleleri beklemektedir.

Siyasal cephede ise faşist rejim tahkim ediliyor. Kapitalist sömürü ve çalışma koşullarının ağırlaştırılmasına, faşist baskı, zorbalık ve terörün tırmandırılması eşlik ediyor. Toplumsal muhalefete, devrimci güçlere ve Kürt yurtseverlerine yönelik saldırganlık yeni boyutlar kazanıyor. Burjuva hukuk normu adına bir şeyin bırakılmadığı, yasa ve kuralların alenen çiğnendiği keyfi ve kuralsız bir terör rejimi altında toplum adeta soluksuz bırakılmış bulunuyor.

Birçok cephede büyük açmazlar yaşanan AKP-MHP iktidarının ayakta kalabilmesi için, Kürt ulusunun eşitlik ve özgürlük mücadelesinin her yol ve yöntemle boğulması, ilerici demokrat muhalefetin, sol ve devrimci akımların ezilmesi gerekiyor. Bunun için tırmandırılan faşist şiddet ve terör toplumun üzerine büyük bir ağırlık olarak çökmüş bulunuyor. Dolayısıyla bundan kurtulmanın yolları aranıyor. Bir dizi iç ve dış etkenin bileşkesi olarak zayıf ve etkisiz bir konumda bulunan sol ve devrimci akımlar böyle bir arayışın içerisinde. Bunaltıcı faşist terörün de etkisiyle, kimi istisnalar dışında ana gövdesiyle sol, "Sarayın tek adam rejimi"ne, "AKP-Erdoğan faşizmi"ne karşı burjuva demokrasisi hedefiyle çıkıyor.

Sağa kaymış bulunan sosyal-reformizm ile Kürt yutsever hareketinin ideolojik-politik basıncı altında ona yedeklenen sol akımların ezici ağırlığı aynı zeminde birleşiyor. Hemen hepsinin ortak politik platformu, AKP faşizmine karşı demokrasiden yana olan bütün güçleri bir araya getirerek, laik-demokratik bir Türkiye ya da demokratik cumhuriyet yaratabilmektir. Dümenini AKP gericiliğinin tuttuğu sermayenin çıplak diktatörlüğü karşısında "demokratik Türkiye" ya da "demokratik cumhuriyet", Türkiye çözümünün stratejik hedefidir artık.

"KAPİTALİZM HAKKINDA KONUSMAYAN FAŞİZM HAKKINDA SUSSUN!"

Bugünün Türkiye'sinde Max Horkheimer'a ait olan bu sözü hatırlamak ve hatırlatmak önem taşıyor. Zira Türkiye'de "AKP faşizmi" ve "demokratik Türkiye" tartışmaları yapılırken, kapitalist sömürü ve kölelik düzeni, sermaye iktidarı, özel mülkiyet sistemi, bunlar karşısında devrim ve sosyalizm seçeneği, proletarya demokrasisi-diktatörlüğü kavramları artık neredeyse unutulmuş görünüyor. AKP faşizminden kurtulmak, "Türkiye'de hukukun üstünlüğüne dayanan bir demokrasi inşa etmek" her şeyin başı ve sonu, her derdin devası haline gelmiş bulunuyor. Dolayısıyla temel hedefleri, özel mülkiyet düzeni olan kapitalizmden değil ama "Erdoğan faşizmi"nden kurtulmak.

Bunun içindir ki, faşizm karşısında amaçlaştırdıkları o "demokratik cumhuriyet", "demokratik devlet" ya da "demokratik toplum"da, üretim araçlarının mülkiyeti ve iktidarın sınıf karakterine ilişkin konular üzerinde konuşmamaya özel bir itina gösteriliyor. Zaten strateji haline getirilen "demokratik cumhuriyet"te üretim araçlarının özel mülkiyetine itiraz da söz konusu değil. Kapitalist üretim ve sömürü ilişkileri, burjuva siyasal iktidar yerli yerinde duracak, dolayısıyla emperyalist sistem içinde kalınacaktır. Ama buna rağmen "demokratik ve özgür bir Türkiye" hayal edilecek ve emekçilere seçenek olarak sunulacaktır. Bu boş hayallerin gerisinde burjuva demokrasisine hayranlık vardır ve kökleri "demokratik kapitalizm" programına da-

yanmaktadır.

Faşizm, kapitalizmin öz be öz ürünüdür ve sermaye iktidarının aldığı siyasal bir biçimdir. Dolayısıyla faşizme karşı mücadele kapitalizme karşı mücadelenin ayrılmaz bir parçasıdır. Bu mücadeleyi burjuva demokrasisini kazanma mücadelesi olarak ele almak ve sermayenin egemenliğinde biçimsel değişiklikler yaratmaya indirgenmek, dört dörtlük bir sosyal demokrasi programıdır. Sermayenin sınıf egemenliğine son vermeyecek ve kapitalizmin aklanmasına hizmet edecek bir anti-faşist mücadele, liberal demokratizmin politik platformudur.

Bir ülkede demokrasi ve özgürlükler sorununun kapsamına işaret eden faşizm, tekelci burjuvazinin sınıf iktidarının aldığı bir biçimdir. Elbette faşizmin kurumlaştığı toplumlarda demokratik hak ve özgürlükler mücadelesi ayrı bir önem kazanır. Ama bu "önem", yani özgürlüklerin yakıcılığı, faşizmin karşısına "burjuva demokrasisi" talebiyle çıkmanın gerekçesi yapılamaz.

KAPİTALİST TÜRKİYE'DE GERÇEK DEMOKRASİ PROLETARYA DEMOKRASİSİDİR

Bugünün kapitalist Türkiye'sinde, sermayenin sınıf egemenliğinin aldığı bir biçim olan faşizm karşısında "gerçek demokrasi"yi kazanmaktan ve "laik-demokratik Türkiye", "demokratik cumhuriyet" hedefine ulaşmaktan söz ediliyor. Ama siyasal hak ve özgürlükler uğruna mücadelenin hangi sınıfın egemenliğine karşı verilmesi gerektiği üzerine konuşulmuyor ve hangi sınıfın demokrasisi

sorusuna yanıt verilmiyor. Oysa, "saray rejimi" ya da "Erdoğan faşizmi" burjuva sınıf egemenliğinin aldığı bir biçim olduğuna göre, ona karşı "gerçek demokrasi mücadelesi"nin sınıf karakterinin ortaya konulabilmesi gerekiyor.

Bugün Türkiye'de faşizme karşı demokratik hak ve özgürlükler uğruna mücadele temel önemdedir. Sorun, bunun ne kadar önemli olup olmadığı ve bu uğurda mücadelenin aciliyeti değildir. Sorun, devrimci sınıf mücadelesini ilerletmek için zorunlu olan demokratik hak ve özgürlükler mücadelesini toplumsal devrim perspektifiyle ele almak sorunudur. Zira ücretli köleliğin hüküm sürdüğü kapitalizmde işçiler için demokrasi ve özgürlükten söz edilemez. Dolayısıyla işçi sınıfı için demokrasi mücadelesi kapitalist kölelikten kurtulma mücadelesidir. İşçi sınıfı için demokrasi ve özgürlükler sorunu, sosyalist devrimle gerçek çözümlünü bulur. İşçi sınıfını ücretli köle olmaktan çıkaracak demokrasi, prolaterya demokrasisidir. Kapitalist bir toplumda sınıf ve emekçi kitlelere alternatif olarak sunulacak gerçek demokrasi bundan başkası olamaz.

Öte yandan, faşizme karşı mücadele işçi sınıfı ve emekçilerin iktisadi ve sosyal hakları uğruna mücadelesiyle bütünleşmek zorundadır. Zira faşist rejime karşı mücadele demokratik hak ve özgürlüklerin kazanılmasına daraltılamaz. Bu mücadele, ağır sömürü ve çalışma koşullarının iyileştirilmesi, iş güvenliği talebinin yükseltilmesi, esnek çalışmaya, taşeron sistemine, güvencesizliğe, tensikatlara, düşük ücretlere, sendikasılaştırmaya,

vb. karşı mücadeleyle birleşmek durumundadır.

TÜRKİYE İŞÇİ SINIFININ ÖRGÜTLÜ BİRLİĞİNİ SAĞLAMAK!

Bugüne kadar faşizme karşı “demokrasi ve özgürlüğü” kazanmak için “demokrasiden yana olan tüm güçler”le sayısız “proje” ve birlikler oluşturuldu. Büyük iddialarla “tarihsel” anlamlar yüklenen bu birlikler herhangi bir ihtiyaca yanıt verebilmiş, devrimci sınıf mücadelesini ilerletmede bir rol oynamış değiller. Buna rağmen “en geniş cepheyi kapsayan” yeni birlik ihtiyaçları tartışılıyor. Ancak faşizm-demokrasi ikilemi ekseninde, zayıf ve etkisiz gruplardan oluşan bu “demokratik güç birlikleri”, basın açıklamalarıyla sınırlı kalan girişimler olmanın ötesine geçemiyor.

Büyük bir dağınıklık yaşayan sol ve devrimci güçlerin devrimci bir zeminde güçlerini birleştirmesi ve bu gücü öncelikle işçi sınıfına yöneltmesi temel ihtiyacı orta yerde durmaktadır. Sermayenin işçi sınıfına kapsamlı saldırılar yönelttiği, kent ve kırsal emekçilerine büyük bir yıkımın dayatıldığı, Kürt halkına ve sol-devrimci güçlere karşı gözü dönmüş bir saldırganlığın sürdüğü bu günlerde, birleşik bir mücadele eksenini yaratmak her zamankinden çok daha gereklidir. Ama bu, işçi sınıfını eksen alan, her şeyden önce onun birliğini ve örgütlenmesini amaçlayan bir zemin üzerinde anlam kazanabilir. Acil ve yaşamsal olan Türkiye işçi sınıfının örgütlü birliğini sağlamaktır.

Çünkü kapitalist toplumun tek tutarlı devrimci sınıfı olan işçi sınıfı kendisi için bir sınıf haline getirilmeden, siyasal mücadelede kalıcı başarılar elde etmek, sermaye iktidarının karşısına gerçek bir güç olarak dikilmek olanaklı değildir. Bugünün Türkiye’sinde işçi sınıfının dağınıklığı, örgütsüzlüğü, sınıf kimliğiyle siyaset sahnesinde ağırlığını koyamaması, devrimci siyasal mücadelenin en temel zafıdır. Türkiye burjuvazisinin ve AKP faşizminin gücü de buradan gelmektedir.

Modern sınıf ilişkilerinin egemen olduğu bir toplumda, toplum genelinde devrimci önderliği geliştirebilmenin yolu, işçi sınıfına dayanmaktan, onu mücadele alanına çıkarmaktan geçiyor.

Türkiye işçi sınıfı, tüm ezilenlerin talep ve özlemlerine sahip çıkabilecek, onlara önderlik edebilecek, Kürt halkı başta olmak üzere bütün demokratik-ilerici muhalif güçlerin mücadelesini kısır döngüden kurtarıp devrimin olanağı haline getirebilecek yegâne güçtür. Tüm sorun, bu sınıfı bağımsız politik bir güç haline getirerek sermaye sınıfının, AKP faşizminin karşısına çıkarabilmektir. Bunun dışındaki her çaba boşuna zaman tüketmektir.

Gerici-faşist rejim, kurumları tahkim etmeye çalışıyor

Gerici-faşist rejim devletin kurumlarını, meslek örgütlerini, sendikaları vb. kendi ideolojisine uygun şekilde yeniden dizayn etmek için saldırgan bir politika izliyor. Attığı her adımda kendisine biat eden bir toplum yaratmaya çalışan rejim, boyun eğmeyen, direnen ilerici-aydın kesimi şiddet araçlarını kullanarak susturmaya çalışıyor. Hukukçuların, hekimlerin meslek örgütlerini hedef alan rejim, artık kendi kurumlarına da yöneliyor. Görüldüğü kadarıyla sıra, çoğu zaman saray rejiminin aparatı gibi kararlar alan Anayasa Mahkemesi’ne (AYM) geliyor. AYM’nin kimi zaman farklı kararlar almasına bile tahammül edemeyen rejim, geçtiğimiz günlerde yine bilindik senaryo ile kirli oyununu sahnelmeye başladı.

Anayasa Mahkemesi’nin şehirlere-rası yollarda eylem yapmanın yasal bir hak olduğu kararını alması, rejim tarafından hedef alınmasına yetti. Alınan karara tepki gösteren faşist İçişleri Bakanı Süleyman Soylu, yine sahneye çıkarak, sokak ağzıyla tehditler savurarak AYM Başkanı’nı hedef gösterdi.

S. Soylu saldırıyı sürdürürken, faşist partinin şefi Devlet Bahçeli de sahneye çıktı. T. Erdoğan’ın tetikçisi unvanıyla anılan D. Bahçeli, Meclis açılışından önce yaptığı yazılı açıklamada, “Anayasa Mahkemesi yeni hükümet sisteminin doğasına uygun şekilde yeni baştan yapılandırılmalıdır” diyerek AYM’yi hedefe çaktı. Anayasa Mahkemesi’nin yeni isminin *Devlet-i Ali* olması gerektiğini söylemesinden de anlaşılacağı üzere

gerici-faşist iktidar, kurumları rejime göre yeniden dizayn etmeye çalışıyor. Kurumların şekilsel de olsa bağımsız hareket etmesini engellemek için harekete geçen rejim, devlet kurumlarındaki görevlileri bir tür ‘dalkavuklar sürüsü’ haline getirmek istiyor.

Saray rejiminin önde gelen iki tetikçisi olan bu zatların AYM’yi hedefe çakmasından sonra sahneye çıkan AKP şefi T. Erdoğan, ‘parlamentoculuk’ oynayarak, “Parlamento bu konuda Anayasa Mahkemesi ile ilgili yeni bir yapılanma yaparsa, yeni bir adım atarsa seve seve ben de buna katılıyorum” diye açıklama yaptı. Cumhurbaşkanı kararnameleri ile ülke yönetimini elinde toplayan T. Erdoğan, Meclis’e atf yaparak çöken itibarını düzeltmeye çalışıyor. Elbette bu beyhude bir çabadır. Zira tüm zorbalığı, riyakarlığı ve emekçilere düşmanlığı ile çoktan deşifre oldu.

Artık içinde bulunduğu ekonomik, sosyal, siyasal krizi yönetmekte güçlük çeken rejim, bu gibi tartışmaları sık sık gündeme getiriyor. Bu uygulamalarla rejim bir yandan kendisine ‘dikensiz gül bahçesi’ yaratmak istiyor, diğer yandan toplumda biriken öfkenin patlamasını engellemek için de çırpınıyor.

Düzen muhalefeti ise tek adam rejiminin hayata geçirmeye çalıştığı her saldırı karşısında AYM’yi adres gösteriyor. Kitlelerin biriken sorunlarına düzen kurumlarından ‘çözüm’ arayan düzen muhalefeti, fiilen rejimin koltuk değnekliğini yapıyor. Son olarak çoklu baro sistemine karşı avukatların sergi-

lediği direnişi sınırlandırıcı hamle yapan CHP’nin, çoklu baronun iptali için Anayasa Mahkemesi’ne yapmış olduğu başvuruya ret gelmişti.

Politikasını parlamenter sisteme geri dönmeye endeksleyen düzen muhalefeti, yakın zamanda yapılma ihtimali gözükmeyen seçimleri kurtuluş olarak gösteriyor. Toplumu, tek adam rejiminin seçimlerle gidebileceği konusunda ikna etmeye çalışan düzen muhalefeti, tek adam diktasını tahkim etmeye odaklanmış çabaları yok sayıyor. Toplumun öfkesi seçim sonuçlarına yansiyabilir fakat bu iktidarın seçimlerle gideceği kocaman bir yalandır. 2015 seçimlerinden itibaren kitle desteğini kaybeden rejim halen yalan, hile, baskı ve zorbalıkla iktidarını sürdürüyor.

Sermayedarların demir yumruğu olan dinci-faşist iktidardan kurtulmanın tek yolu toplumda biriken öfkeyi örgütlü güce çevirmektir. Burjuva cumhuriyetinin ürünü olan gerici rejime karşı verilebilecek her mücadele, yaşanan bu sorunların bizzat kaynağı olan kapitalist düzeni hedef almalıdır. Ortada; işçi sınıfına katmerli kölelik dayatan, kadınların yaşam hakkını elinden alan, doğayı talan eden, muhalif sesleri susturmak için saldıran, Kürt halkına düşmanlık yapan, insan haklarını yok sayan çürümüş bir kapitalist sistem gerçeği var. Bu sistemin temsilcisi olan gerici-faşist rejimi tarihin çöplüğüne atabilmek için tek yol; birleşik, örgütlü, militan, kitlesele mücadeleyi sınıfa karşı sınıf bakışıyla yükseltmektir.

Saray rejimi Karabağ'da da savaşı körüklüyor

E. Bahri

1988'de Sovyetler Birliği dağılmanın eşiğine geldiğinde "Dağlık Karabağ sorunu" nüksetmeye başladı. Dağılma ile birlikte Ermenistan ve Azerbaycan, özerk olan bölge üzerinde hak iddia ettiler. Tarafların tutumlarında ısrarcı olması savaşa dönüştü. 1993'te soruna geçici çözüm bulunsa da gerilim devam etti. Bazen silahlı çatışmalar da yaşandı. 30 yıldır süründürülen sorun şimdi bir kez daha savaşa vesile edildi.

Farklı güçler tarafından yapılan ateşkes çağrılarına rağmen, çatışmalar yayılıyor. Başlangıçta her iki taraf da ateşkes çağrılarını itibar etmedi. Ancak Rusya'nın "tarafalara eşit mesafedeyiz" açıklamasından sonra, Ermenistan Başbakanı Nikol Pashinyan ateşkes görüşmelerine hazır olduklarını ilan etti. Azerbaycan Cumhurbaşkanı İlham Aliyev ise, ateşkes için Ermenistan'ın 1990'lardaki savaşta işgal ettiği Azeri topraklarından çekilmesi şartını öne sürdü.

Aliyev'in tutumu, görüşmelerin başlaması için ateşkes ilan edilmesinin önünde engel olarak görülüyor. Bu arada hem Rusya hem AB hem de ABD ateşkes için çağrıda bulunuyorlar. Çatışan iki ülkeye komşu olan, topraklarına kimi zaman füzeler düşen İran ise, tarafları sorumlu davranmaya ve ateşkes görüşmelerine bir an önce başlamaya çağırıyor.

Ermenistan'la Azerbaycan arasındaki 30 yıllık savaşta 'arabulucu' olan AGİT Minsk Grubu eş başkanları Rusya-Fransa-ABD üçlüsü, özellikle çatışmalara son verilmesi ve masaya oturulması için çağrıda bulundular. AKP-MHP rejimi hariç, hiçbir ülke "savaş devam etsin" diye çağrı yapmıyor. Öyle olup olmamasından bağımsız olarak, Türk sermaye iktidarının "büyük abi"lik rolüyle tam teşekkül arkasında olduğunu ilan ettiği İ. Aliyev ateşkes konusunda ayak sürümeye devam ediyor. Zira uluslararası konjonktürün, Dağlık Karabağ çevresindeki topraklarını ele geçirmeye elverişli olduğunu düşünüyor. Fakat öte yandan çatışmanın bölgeye yayılması riski büyümeye devam ediyor.

SAVAŞ KİŞİRTİCİLİĞİNE DEVAM EDİYORLAR

AKP-MHP koalisyonu savaş kişirticiliği suçunu Azerbaycan'dan önce Suriye'de, Libya'da, Doğu Akdeniz'de işledi-

işliyor. Suriye'de İdlib ve çevresinde yavalanan cihatçı terör örgütleri Türk ordusuna yaslanarak varlıklarını devam ettirebiliyorlar. Bu arada saray rejimi, İdlib'e asker sevkiyatını sürdürüyor. Libya'da da uzun süre Hafter güçleri ile Serrac hükümeti arasında ateşkes yapılmasını sabotte etti. Nitekim AKP şefi ile müritleri Libya'da imzalanan ateşkesteki rahatsız olduklarını da saklamadılar.

Doğu Akdeniz'deki güç gösterileri, Yunanistan'ı hedef alan üst perdeden vaazlar, yayılmacı-fetihçi histerinin tavan yaptığını gösterdi. ABD'den gelen emir üzerine Akdeniz'de yelkenleri indiren AKP-MHP rejimi, aynı günlerde Azerbaycan ordusuyla ortak tatbikat yaparak yeni bir cephe açmaya hazırlandığının işaretlerini vermişti. Geçen hafta başlayan çatışmaları Ermenistan'ın başlattığı iddia edilse de savaşın seyri bu iddiayı desteklemiyor. Temmuz'da yaşanan küçük çaplı çatışmanın ardından yapılan ortak tatbikat, Türkiye ile Azerbaycan rejimlerinin savaşa birlikte hazırlandıklarına işaret ediyor.

Ateşkes çağrılarını yükselirken, dinci-faşist rejimin şefleri T. Erdoğan ile D. Bahçeli'nin yaptıkları açıklamalar, yangına körükle gittiklerinin ispatıdır. T. Erdoğan kararı kendisi veriyormuş gibi, Ermenistan'a belli koşullar dayatarak, bunları yerine getirmediği sürece ateşkes olmayacağını vaaz ediyor. Yayılmacı histerinin yansıması olan bu savaş çığırkanı tutum, dolaysız bir şekilde işin içinde olduklarının itirafıdır. İ. Aliyev Türk devletinin savaşta rolünü inkar etse de bu iddiayı ciddiye alan yok.

Faşist partinin şefi D. Bahçeli ise, büyük ortağını da gölgede bırakarak Azer-

baycan ile Nahçıvan'ı birleştirmenin şart olduğunu vaaz etti. Bu ise, Ermenistan'a bağlı Zengezur bölgesinin işgal/ilhak edilmesi anlamına geliyor. Zira Zengezur Azerbaycan ile Naçıvan arasında bulunuyor. İki taraftan yapılan savaş kişirticiliği, AKP-MHP rejiminin Azerbaycan-Ermenistan çatışmasını sefil emellerinin bir aracı olarak kullandığını gözler önüne seriyor.

MAAŞLI CİHAATÇI-TETİKÇİLER YİNE İŞBAŞINDA

Saray rejimi, yıllardan beri cihatçıları tetikçi olarak kullanıyor. Nerede ihtiyaç duyarsa dolgun maaşlar ödeyip ortaya taşıyor. İlk transferler Libya'dan, Türkiye cumhuriyetlerinden, Orta Asya'dan, hatta Uygur'dan Suriye'ye yapıldı. Emevi Camisi'nde Cuma namazı kılma histerisi uğruna dünyanın dört bir yanından Suriye'ye tetikçi taşındılar. O dönem finansörler Körfez şeyhleri idi. Organizatörlük ve taşıma ise Türk devleti tarafından yapılıyordu. Katar hariç Körfez şeyhlerinin saray rejimiyle arası açılınca, cihatçıları, AKP-MHP iktidarının kucağında kaldı.

Suriye topraklarını işgal eden Türk ordusunun kullandığı bu tetikçiler, çatışmaların şiddetlendiği Libya'ya taşındı. Oysa 2012'de Libya'dan Suriye'ye taşınmıştı. Şimdi ise, Karabağ bölgesine taşınıyor. Tetikçilerin çatışma başlamadan önce Azerbaycan'a taşınmaya başlaması, savaşa hazırlık yapıldığının bir başka ispatı kabul ediliyor.

Cihatçıları bir yerden bir yere taşımak uluslararası hukuka aykırı olmasına rağmen, AKP-MHP temsilcilerinin sergiledikleri pervasızlık, bu hukukun kendilerine uygulanmayacağı konusundaki ra-

hatlıktan kaynaklanıyor. Ne de olsa batılı emperyalistler işbirlikçilerini bu konuda kayırıyorlar. Olayın hukuksal boyutu bir yana, bu tetikçi taburları bir yerden bir yere taşıyıp toplu cinayetler ve diğer işrenç suçlar işlemelerine sponsor olmak, insanlığa karşı işlenen bir suçtur. Şimdi den tarihe böyle kaydedilmektir.

EMEĞİLER YAYILMACILIĞIN FATURASINI ÖDEMELİLER

Ülkeyi uçuruma sürükleyen, halkın önemli bir kesimi nezdinde meşruluğu olmayan rejimin yayılmacı maceralarının büyük bir faturası var. Bu faturanın bir boyutu müdahale edilen ülkelerde yaratılan yıkımlar ve insan kıyımlarıdır. Diğer boyutu ise, Türkiye işçi sınıfı ve emekçilerine ödetilen ağır bedellerdir. Ekonomik krizi derinleştiren AKP rejimi ne artan işsizlikle ne kontrolden çıkmış covid-19 pandemisiyle ne de derinleşen yoksullukla ilgileniyor. Ülkenin kaynaklarının çoğunu ya yandaşlarla birlikte yağmalıyorlar ya da yayılmacılık politikası gereği cephelere sürülen ordunun finansmanı ve silahlanma için harcıyorlar.

Sefaletle sürükledikleri işçileri-emekçileri din istismarıyla, fetihçilik zırvalarıyla, şoven ırkçılıkla zehirleyip savaş destekçisi haline getirmek için uğraşıyorlar. Emekçiler bu acımasız zorba rejimin dinci, şoven, fetihçi propagandasına itibar etmemeliler. Her tür işgalci-fetihçi maceraya karşı durmalı, ekonomik krizin faturasını kapitalistler ile saraylarda sefahat sürenlere ödemek için örgütlü, kitleli, meşru mücadeleyi yükseltmelidirler. Sefalet batağına daha çok saplanmayı durdurmanın da geleceği kazanmanın da tek yolu budur!

AKP'nin vurucu gücü: Cemaat ve tarikatlar

AKP iktidarının "dindar nesil" yetiştirme hedefiyle özellikle eğitim alanında attığı adımlar birbirini izliyor. Dinci eğitimi ana okullarına kadar indiren AKP iktidarı, geleceği açısından büyük önem verdiği eğitimin gericileştirilmesini uzun vadeli bir proje olarak ele alıyor. Diyanet ile Milli Eğitim Bakanlığı'nın kol kola yürüttüğü, genç beyinleri zehirlemeyi hedefleyen bu proje, AKP iktidarının siyasi çıkarları için yolu düzlemek adına uygulanıyor.

Ancak dinci-gerici iktidar sadece eğitimdeki dönüşüm üzerinden "başarı" elde edemeyeceğini biliyor. İktidarını kurabilmek için bir zamanlar birlikte yürüdüğü yol arkadaşlarının ipini çekip cemaat liderini terörist ilan etmeye varan iç mücadelelerden, devlet kurumlarını ele geçirmeye uzanan bir yol kat edildi. Eğitimde ve diğer kurumlarda ilerici, demokrat, devrimci kadrolar ihraç edilerek, yerleri tarikat mensupları ve yandaşlar ile dolduruldu.

Eğitimde değişimi alenen savunan iktidar, kadrolaşmayı ve hegemonya araçlarını da artık açıktan sahipleniyor. Ancak geçtiğimiz hafta basına yansıyan gelişmeleri yalanlamak ve gerçeklerin üzerini örtmek zorunda kaldılar. Zira basına yansıyanlar, bizzat kendileri için oluşturdukları vurucu güçler ile ilgiliydi ve gericiliğin sadece beyinleri uyuşturmaya dayanmadığını göstermiş oldu. AKP iktidarının cemaat ve tarikatlar ile olan çok yönlü ilişkilerine ışık tuttu.

Darbe girişimi ile sokakların nereden çıktıkları belli olmayan silahlı, sarıklı ve sakallı katil müritlerle dolması gerçeği ve Erdoğan'ın "yüzde 50'yi zor tutuyoruz" açıklamaları, AKP'nin iktidarını korumak için kurduğu milis tartışmalarını gündeme getirmişti. Geçtiğimiz hafta basına

yansıyan gelişmeler ise, cemaat ve tarikatların nasıl AKP'nin vurucu gücü olma işlevini yerine getirdiği göstermiş oldu. Cübbeli Ahmet'in emniyete gidip "2000 selefi dernek silahlanıyor" yönündeki sözde ihbarı ve ardından sapık şeyh Fatih Nurullah'ın müritlerinden birinin yaptığı "bekçi istediniz verdik, polis istediniz verdik" açıklamaları gündeme geldi. Bunun üzerine İçişleri Bakanı Soylu, silahlanan tarikatları bildiklerini ve onlarla "mücadele ettiklerini" açıklamak zorunda kaldı.

"Mücadele ediyoruz" yalanlarının arkasına gizlenmeye çalışsalar da, cemaat ve tarikatların '80 askeri faşist darbesinin ardından güç kazanması ve AKP iktidarı döneminde palazlanması bir sır değildir. Cemaat ve tarikat faaliyetlerinin eğitim alanındaki yoğunlaştığı ve devlet kurumlarında kadrolaşma rezervi oluşturdukları da artık herkes tarafından bilinmektedir.

AKP iktidarı ile cemaat-tarikatlar arasındaki bağlar her geçen gün güçlenmekte, zira bu gericilik yuvaları AKP'nin ikti-

darını koruyabilmesi açısından büyük bir önem taşımaktadır. Cübbeli Ahmet'in silahlandıklarını söyledikleri selefi tarikatlar İŞİD'in destekçileridir. AKP nasıl İŞİD'i el altından beslemeye devam ediyor, onu ilerici-devrimci güçlere yönelik katliamlarda kullanıyorsa, bu diğer selefi tarikatlar için de geçerlidir. İŞİD'e eleman devşiren bu katil çetelerinin kollamak AKP iktidarı için bir ihtiyaçtır. İŞİD'in sınır ötesindeki kirli emeller için kullanılması, militanlarının defalarca tutuklanıp salıverilmeleri ve ardından bir başka kanlı eylemde ortaya çıkmaları, bu toprakların tanıklık ettiği olaylardır. Soylu'nun "mücadele ediyoruz" söylemi, ön kapıdan içeri alınan militanların sırtları sıvazlanarak arka kapıdan salıverilmesinden başka bir şey değildir.

Çocuk istismarcısı şeyh Fatih Nurullah'ın müritlerinin yaptıkları açıklamalar ise, cemaatçilerin sadece el altından değil bizzat "memur" sıfatıyla silahlandırılarak kadroya alındıklarını gösteriyor. Sapık şeyhi savunmak için "sitem" eden

sözkonusu mürit açıklamalarında, devletin kendilerinden dindar polis ve bekçi istediğini ve yüzlercesini yolladıklarını söylüyor. Vurucu güç olarak özellikle cemaat ve tarikatların kullanıldığı görülüyor. Eğitim, yargı, sanat, bilim alanlarındaki kadrolaşma denli planlı ve tehlikeliyse, polis, bekçi, ordu içinde yapılanlar da o kadar planlı ve tehlikelidir. AKP iktidarı kendi yargısını, eğitimini, vb. kurmanın ötesinde kendi ordusunu, polisini ve bekçilerini de yaratmıştır. Bunda en önemli rezerv kaynağı cemaatler ve tarikatlardır.

Dikkat çeken bir diğer olgu, cemaat ve tarikatların birbirleriyle çekişmesidir. Cübbeli "ihbarı"nın ardından selefi gruplar aleyhine konuşmalar yapmıştır. İşaret edilmeye çalışıldığı gibi, "legal" ve "illegal" tarikatlar ayrımı yapaydır. Her ikisi de AKP iktidarının koltuğunu sağlamlaştırmaya hizmet etmektedir. Silahlanan selefi tarikatlar da, AKP'nin istemlerini yerine getirerek polis ve bekçi temin eden cemaatler de aynı ölçüde kirli ve tehlikelidir.

Cemaat ve tarikatlar "din işleri" ile uğraşan yapılanmalar değildir. İşçi ve emekçilerin dini duygularını istismar ederek alınterlerini sömüren, her türlü çıkarları için kullanan pislik yuvalarıdır. Dinci-gerici AKP iktidarının kadrolaşmasının ana kaynaklarından biri ve hazırda bekleyen vurucu gücüdür. Cemaat ve tarikatlara sunulan destek, sağlanan olanaklar bunun kanıtıdır.

Bunlar AKP iktidarı altında devletin her yanına sirayet eden zehirli örümcek ağlarıdır. İşçi sınıfı ve emekçiler sınıf çıkarları temelinde bir araya gelip örgütlendiklerinde, bilinçlerini esir alan gerici kuşatmayla birlikte bu ağları parçalayacaklardır.

Kadın düşmanı hekime karşı TTB'den çağrı

Türk Tabipleri Birliği (TTB) Merkez Konseyi, TTB Kadın Hekimlik ve Kadın Sağlığı Kolu, Gülhane Eğitim ve Araştırma Hastanesi (GATA) Başhekim yardımcısı olan ve görevden alınan Ali Edizer'e ilişkin açıklama yaptı.

Yazılı yapılan açıklamada, sosyal medya hesaplarından erkeklere boşanma yerine ikinci eş alma çağrısı yapan Gülhane Eğitim ve Araştırma Hastanesi (GATA) Başhekim yardımcısı Ali Edizer'in görevine son verilmiş olmasının yetme-

diği, acilen cinsiyet ayrımcılığı yapmak ve eşitlik ilkesine aykırı davranmaktan soruşturma açılması gerektiği belirtildi.

Açıklamanın devamında şunlar belirtildi: "Yaptığı açıklamada görülmektedir ki Ali Edizer kadın ve erkeği eşit hakları olan yurttaşlar olarak görmemekte ve erkeğin hak sahibi olduğu kadınların erkeğe bağımlı olarak erkeklerin belirle-

diği ilişkiler içinde yaşaması gerektiğini düşünmektedir. Bu düşüncelerin hayata geçirilmesi için çağrı yapmaktadır. Toplumsal ilişkileri cinsiyetlerin eşitliğini kabul ederek kuran ve sürdüren ülkemizde bu anlayış ve çaba içerisinde bir insanın kamusal bir hizmet alanında çalışması ve yönetici olarak bulunması kabul edilemez. Bizler bu durumun münferit

olmadığını biliyoruz. Cinsiyet eşitliğinin, İstanbul Sözleşmesi'nin her gün tartışma konusu yapıldığı, erkeği güçlendiren kadını öldüren politikaları reddediyoruz ve haklarımızdan vazgeçmiyoruz."

Ali Edizer'in yaptığı paylaşımın Medeni Kanun'u tanımayan, aldığı cinsiyetçi tutumla hekimlik uygulamasının en temel ilkesi olan eşitsizlik ilkesini ihlal ettiği için görev iptalinin yetmeyeceği başka bir alanda da görevlendirilmesinin engellenmesi gerektiği vurgulandı.

10 Ekim Katliamı'nın faili sermaye devleti!

AKP iktidarı hezimet yaşadığı 7 Haziran 2015 seçimlerini yok hükmünde saymış, ardından hem cihatçı terörü kullanmış hem polis şiddetini arttırmıştır. Hedefinde HDP, Kürt halkı ve ilerici-devrimci güçler vardı. "Hendek savaşları" adı altında mahalleri yıkmış, binlerce kişiyi katletmiş, IŞİD bombalarıyla halkı dehşete düşürüp korku imparatorluğunu yaratma hedefiyle hareket etmiştir.

İktidarın saldırıları, 7 Haziran hezimetinden sonra tırmansa da seçimlerden önce başlamıştı. İHD'nin saldırılarla ilgili hazırladığı rapor yaşananları kayıt altına alıyor. Seçim hazırlıklarının yoğunlaştığı 3 ay içinde HDP'ye yönelik "7'si silahlı, 5'i bombalı, 4'ü kundaklama biçiminde 176 saldırı" gerçekleştiriliyor. Seçimlerden iki gün önce 5 Haziran 2015'te Diyarbakır İstasyon Meydanı'ndaki HDP mitingine bombalı saldırılar düzenleniyor. İki ayrı bombalı saldırıda 5 kişi yaşamını yitiren, onlarca kişi de yaralanıyor.

Seçimlerde yaşadığı hezimetten sonra iktidar, Kürdistan'da kirli savaşı yeniden tırmandırdı. Çok sayıda mahalle yıkıldı, binlerce kişi katledildi, Kürt halkına büyük zulümler yapıldı. 20 Temmuz 2015'te, Rojava'ya geçmek isteyen Sosyalist Gençlik Dernekleri Federasyonu (SGDF) üyesi gençlerin Suruç'taki basın açıklamasına IŞİD tarafından canlı bomba saldırısı gerçekleştirildi. 33 gencin yaşamını yitirdiği, 104 kişinin yaralandığı Suruç Katliamı, AKP iktidarının yeniden tırmandırdığı saldırıların başlangıcı oldu. IŞİD çetesi eliyle gerçekleştirilen bu katliamdan 3 ay sonra, yine iktidarın düzlediği zeminde IŞİD'in taşeronluğuyla 10 Ekim 2015'te Ankara'da katliam gerçekleştirildi.

10 EKİM 2015 SABAHİ

Güzel bir sonbahar havası vardı o gün. Önceki gecedeki Türkiye'nin dört bir yanında hazırlıklar tamamlanmış, sanki son yolculuğa çıkılacağı hissedilmiş gibi son vedalaşmalar yapılmış, sevinç ve heyecan içinde 10 Ekim günü Ankara'da gerçekleşecek olan "Barış ve Demokrasi Mitingi" için otobüsler hareket etmişti. Kimsenin uyumak gibi bir düşüncesi yoktu, dillerde Kürtçe ve Türkçe türküler, alkışlar, gülümsemeler... Türküler eşliğinde Türkiye'nin dört bir yanından hareket eden otobüsler peş peşe miting alanı-

na yarım saatlik yürüme mesafesindeki noktaya gelmişti. Çevrede bir eylemden çok şenlik havası hakimdi. Kürt kadınları geleneksel kıyafetlerini giymiş, davullar, halaylar, türküler her yerdeydi. Gecenin uykusuzluğu böylelikle unutuluyor, herkes diğer memleketlerden gelen yoldaşlarına kavuşmanın telaşı içinde miting alanına doğru hızla hareket ediyordu. Daha sonra fark edilecek olan polislerin çevrede olmaması gerçeği, ilk etapta çoğu kişinin dikkatini çekmemişti. Saatler 10'a doğru yaklaşırken miting alanına girmeden önce kortej oluşturulan alanda kitle birikmeye başlamıştı.

Yoldaş hasreti, sarılmalar, sohbetler eşliğinde kortejler oluşturuluyordu. İki kolda oluşturulan kortejlerin birinde başa doğru ilerledikçe Kürt gençleri, kadınları Kürtçe türküler eşliğinde halaylar çekerken, diğerinde ise Türkçe türküler eşliğinde halaylar çekiliyordu. Birazdan olacıklardan habersiz, herkesin gülümsemesi ışık saçıyordu.

SAAT 10.04...

Saatler 10.04'ü gösterdiğinde saniyelik arayla iki patlama meydana geldi. Ardından kısa bir ölüm sessizliğiyle birlikte yükselen çığlıklar, ağlamalar, ağıtlar, bağırışmalar... Eli kanlı IŞİD'liler, kortejlerin başında kendini patlatmış, iki dakika önce halay çeken insanların gülümseyişini soldurmuştu. 102 insan devlet tarafından o an katledilmişti. Çevrede yanık et parçaları, kan kokusu... Kürt kadınlarının ağıtları yürekleri dağılıyordu.

Sermaye devletinin IŞİD eliyle gerçek-

leştirdiği bu planlı katliama polis saldırısı eklendi. Katliam gerçekleşene kadar kitleden uzak duran polis, bombaların patlamasının ardından ölü ve yaralıların bulunduğu alana gaz bombası atmış, TOMA ile su sıkmış ve havaya ateş açmıştır. Yine patlamadan sonra alana gelen ambulansların önü polisler tarafından kesilerek yaralıların hastanelere yetiştirilmesi engellenmiş, IŞİD çetecilerinin katliamına pervasızca ortak olunmuştu. Binlerce kişinin bulunduğu miting toplanma alanında sadece 3 ambulans varken, 15 TOMA konuşlandırılmıştı.

10 EKİM KATLIAMINI DEVLET PLANLADI

Katliamın devletin kontrolünde gerçekleştirildiği, daha sonradan ortaya çıkan birçok belge ile kanıtlandı. Patlamadan 26 gün önce, 14 Eylül 2015'te, IŞİD'in mitinglerde birden fazla canlı bomba ile saldırı yapacağına dair istihbarat bilgisinin, Ankara Emniyeti Terörle Mücadele C Şubesi Müdürü Hüseyin Özgür Gür tarafından üstlerine ve mitingle ilgili önlem alan Güvenlik Şube Müdürlüğü'ne iletilmediği ortaya çıktı.

O gün polis tarafından askeri kurumlar ve yabancı ülke elçiliklerine patlama olacağına dair bilgi verildiği de sonradan ortaya çıkarken, polise gönderilen talimatta "kendinize yönelebilecek canlı bomba saldırılarına hazırlıklı olun" denilmiş, ordu gibi kurumlara o gün sivil araç girişi yasaklanmış, orada çalışanlar tarafından "bugün çok büyük patlama

olacak" denildiği doğrulanmıştı. Tertip komitesi 08.30-16.00 saatleri arasında miting başvurusu yapmış, fakat devlet kendi belgelerinde miting saatini 12.00-16.00 olarak tanımlamış, böylelikle devlet katliamın kendi "sorumluluk zamanlarının dışında gerçekleştiği" izlenimi yaratmaya çalışmıştı.

Ardından göstermelik yargılar ile katliamın asıl faili olan AKP iktidarı, kendini aklamaya çalıştı. Ancak bu mümkün olmadı. Zira her şey ortada idi. Dönemin AKP'li başbakanı Ahmet Davutoğlu, katliamdan sonra partisinin oylarının arttığını pişkince ilan etmiştir. Yapılan 10 Ekim anmaları ise her seferinde polis saldırısına maruz kalmış, böylelikle katliamın asıl faillerinin kim olduğu her defasında yeniden görülmüştür.

KATLIAMLARIN HESABI SORULACAK!

1 Mayıs, Maraş, Sivas, Gazi gibi Amed, Suruç, Ankara ve daha nice katliamı da sermaye devleti planlayıp gerçekleştirmiştir. AKP iktidarı, toplumda yaratmak istediği korku imparatorluğunda saldırılarını gerçekleştirerek saltanatını sürdürmeyi hedeflemiştir. Ancak saldırıları beyhudedir! Baskı ve zorbalıkla sürdürmek istedikleri saltanatları yıkılmaya mahkumdur. Maraş'ı, Sivas'ı, Amed'i, Suruç'u, Ankara'yı ve devlet dersinde dünden bugüne gerçekleştirilmiş katliamları unutmadık, unutmayacağız! Katliamların gerçek hesabı ise, sosyalist bir devrimle sermaye devleti yıkıldığında sorulmuş olacaktır!

Metal işçileri başta olmak üzere işçi sınıfımıza açık mektup...

Hem sömürüye hem zorbalığa karşı mücadele!

Arkadaşlar, kardeşler!

Tek adama dayalı AKP-MHP iktidar bloğu toplumu yönetemez hale geldikçe, krizler altında debelendikçe bizi birbirine düşman iki yapay kutba ayırmak için kirli oyunlar çeviriyor. Bunun son örneği, Türkiye toplumunun 'zayıf karni' olan HDP ve onun üzerinden yapılan "terör propagandası"na dayandırılan yeni saldırı dalgasıyla gündeme getirildi.

Bir kez daha bir kısım yönlendirilmiş troller bizi siyaset yapmakla ve bölücülükle suçlayacaklar. Ancak biz, emperyalist-kapitalist sistemden bağımsız bir şekilde işçi sınıfımızın çıkarlarını savunmaya ve bu eksenle siyaset yapmaya devam edeceğiz. Bunun bir yanı fabrika içindeki emek mücadelesi ise diğer yanı da genel toplumsal yaşamın kendisidir. Sessiz kalamayız, görmeden duramayız. İsrarla ve sabırla sonucu ne olursa olsun işçi sınıfımızın birliği ve bütünlüğü

için dünyanın neresinde olursak olalım genel doğruları olduğu gibi söylemek ve bu doğrular etrafında mücadele etmekle yükümlüyüz. Ezilen halkların eşitlik ve özgürlük mücadelesi de bunlardan biridir.

Bunun anlamı İspanya'da Katalan, Ortadoğu'da Filistinli, İngiltere'de İrlandalı, Amerika'da siyahi, Fransız sömürgeciliğine karşı Afrikalı olabilmek, onlar gibi düşünebilmektir. Türkiye'de ise Kürt olmaktır.

Bugünlerde özellikle Kürt emekçilerinin kendilerini ifade ettiği ve bütünleştiği HDP'ye dönük çok yönlü bir operasyon dalgası var. Bu bir ilk değil. Düzenin on yıllardan beri ördüğü baskılar zincirinin yeni bir halkasıdır. Türkiye'de ezilenler, yok sayılanlar, inkar edilip ötekileştirilenler, işçi sınıfının kendi bayrağı altında birleşip sınıfa karşı sınıf eksenli mücadeleyi geliştirene kadar yazık ki, son da olama-

yacaktır.

AKP-MHP iktidarı, krizler içine sürüklediği ülkeyi yönetemez hale geldikçe, "terör" safsatası ile halkları birbirine düşman etmek için kumpaslar kurmaya devam edecektir. Gidişat da bunu gösteriyor. Tarihi geçmiş dosyalar ile 2014 "Kobanê olaylarında" İŞİD vahşetine karşı yapılan eylemler sözde gizli tanıklar ve ifadeleri üzerinden yeni suçlar oluşturuluyor. Gözaltı ve tutuklama terörü devreye sokuluyor. Düzenin yasaları bile ayaklar altına alınarak seçilmiş milletvekilleri, belediye başkanları uydurulan "suç" ile "terörist" ilan ediliyor. Bu, AKP şahsında 7 Haziran 2015 seçimlerinden bu yana yaşanan hezimetin dışı vurumundan başka bir şey değildir. 6 yıl boyunca öyle ya da böyle "anayasal" güvence altında HDP şahsında seçilen insanlar meşru olmayan bir yol ile cezaevlerine gönderildiler. Seçilmiş belediye başkanları tu-

tuklanarak yerlerine kayyım atandı ve atanmaya devam ediyor.

Metal işçileri şahsında işçi sınıfımız emeğin korunması mücadelesinin yanında demokratik hak ve özgürlükler mücadelesine de omuz vermeli, güç katmalıdır. Çünkü ekonominin tıkanıdığı, sosyal yıkımın derinleştiği, toplumsal sorunların büyüdüğü, toplumun adeta burnundan soluduğu bu dönemde AKP-MHP iktidarını ayakta tutacak tek şey baskı politikaları ve terör edebiyatı ile toplumu ayırıştırıcı politikalarıdır.

Baskıların artmasından da toplumun ayırıştırılmasından da en büyük zararı her zaman işçi sınıfı görür. Zira parçalanmış bir sınıfın kölelikten kurtulması mümkün değil. 2015'te metal fırtınada Türk Metal-MESS ittifakına karşı fabrikalarda söz, yetki, karar hakkını elimize almak istediğimizde, tepeden atama kayyım başkanlara başkaldırdığımızda nasıl her türlü baskı ve haksızlığa maruz kaldıysak, şimdi de 6 milyon kişinin oyunu alan bir partiye aynısı yapılıyor. Bu siyasi saldırıyı gerçekleştiren iktidar, bunu kullanarak biz işçileri de bölmek istiyor. Oysa bize gerekli olan, iktidarın bizi parçalama oyunlarına alet olmamak, yapay ayrımları bir kenara itmek, sınıfsal temelde birleşmek ve hem sömürüye hem zorbalığa karşı mücadele etmektir.

METAL İŞÇİLERİ BİRLİĞİ

Devrimci Tekstil İşçileri Sendikası'nın raporunun giriş bölümünü sunuyoruz. Raporun tümüne Kızıl Bayrak'ın internet sitesi kizilbayrak45.net üzerinden ulaşılabilir.

FABRİKALAR SALGININ ÜSSÜ HALİNE DÖNMÜŞ DURUMDA!

11 Mart itibari ile ülke genelinde pandemi ilan edilmesiyle birlikte koronavirus hızla yayılmaya devam ediyor. Ölümler her geçen gün artıyor. AKP iktidarı salgının ilk zamanlarından bu yana toplum sağlığına dönük adımlar atmadı. Tüm toplumu kendi kaderlerine terk ederek, yaşamlarını idame ettirmeleri istendi. Ama sermayedarlara devletin hazinesini ve işçi emekçilerin parası olan işsizlik fonunu açarak tüm ihtiyaçları karşılandı. İşçi ve emekçiler açlığa, yoksulluğa, sefalete terk edildi. Salgının hızla yayılması ile birlikte fabrikalarda ve işletmelerde göstermelik önlemler alındı. İşçiler kısa çalışma ödeneği, ücretsiz izin, telifli çalışma vb. saldırılarla karşı karşıya kaldı. İşsizlik sopsasıyla sindirilmeye çalışıldı. Pandemiye fırsata çeviren sermaye iktidarı çıkarılan yasaları kalıcı hale getirmek için adımları hızlandırdı.

Korona Salgını ve Tekstil İşkolu Raporu - 3

Ülkede ekonomik ve siyasal krizin giderek derinleştiği bir süreç yaşanıyor. Bu sürece koronavirusun ortaya çıkarttığı ekonomik kriz de eklenince AKP iktidarı Haziran ayı ile birlikte "Normalleşiyoruz" diyerek derinleşen ekonomik krizin önüne geçmeye çalışıyor. AVM'ler açıldı. Toplu taşımada yolcu kısıtlaması gevşetildi. Fabrikalara giden servislerin yolcu kısıtlaması vb. kaldırıldı. Fabrikalarda göstermelik olarak alınan önlemler dahi normalleşme süreci ile birlikte alınmamaya başlandı.

Tekstil işkolu bant usulü üretimin yaygın olduğu, beraberinde işlerin elden ele gezdiği, makinelerin art arda ya da yan yana çalıştığı, özetle bulaş riskinin yüksek olduğu bir işkolu. Normalleşme süreci ile birlikte fabrikalar salgının üssü haline geldi. Fabrikalarda basit ateş ölçümü, maske dağıtımı ve dezenfektan kullanımı dışında yeterli önlemlerin alınmaması -havalandırma, fiziki mesafe, düzenli test, çalışma süresinin kısaltılması, sağlıklı beslenme-dinlenme ve bilim insanlarının açıklamasına göre alınabilecek diğer önlemler- ve ortadan

kaldırılmasıyla birlikte işçiler hayatlarını kaybetmeye başladı. İSİG Meclisi'nin raporuna göre toplam 258 işçi korona virüsten kaynaklı hayatını kaybetti. Bu rakama sağlık çalışanları da eklenince daha vahim bir tablo açığa çıktı. Fabrikalarda salgının hızlıca yayılması ile birlikte patronlar üretime ara vermek yerine çarkların dönmeye için devletten aldıkları destek ile kölece çalışma koşullarını işçilere dayattı. Dardanel'de "kapalı devre çalışması" adı altında işçiler fabrikaya kitlendi. Vestel'de 8 işçinin hayatını kaybetmesine ve yaklaşık bin işçinin pozitif olmasına rağmen üretim devam etti. THY işçisine ücretlerinde %50 ve %30 arasında indirime gidilmesi istendi. Bu süreçte işçi ve emekçilere dönük saldırılara hız verilirken, kısa çalışma ödeneğinin süresi uzatıldı. Yarı zamanlı çalışma, evden çalışma gibi esnek çalışma modelleri yaygınlaştı. Sermayedarlar ücretsiz izin yasası ile mükâfatlandırıldı.

İşçilerden fedakârlık bekleyen iktidar, pandemide patronları zengin etmek için canla başla çalıştı. Öyle ki bu dönemde milyoner sayısı arttı. İşçi-e-

mekçilerin gelen zamlar, çıkarılan yasalarla ise ücretleri her geçen gün eridi.

AKP iktidarı gelinen noktada salgının hızla artmasının sebebi olarak yine toplumu suçluyor. Onca eziyeti işçi-emekçiler çekmemiş gibi AKP'li Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan açıklamasında "Ne yazık ki uyarımıza halkımız ciddi mana da dikkat etmedi. Mecburen şimdi tedarik işi sıkılmak zorundayız" diyebiliyor. Ama biz "Devlet olarak gerekli önlemleri almadık. Patronların karları için üretime ara vermedik. Salgının hızlıca yayılacak yerler olan AVM'leri açtık. Fabrikalarda ve işletmelerde yeterli önlemlerin alınmasını sağlamadık." diyemiyorlar.

Salgının ilk günden itibaren AKP iktidarı ve sermayedarlar salgını fırsata çevirdi. İşçi ve emekçiler "Yaşamak mı?", "fabrikalarda ölmek mi?" ikileminde kalarak yaşamlarını sürdürmeye çalışıyorlar. Tablo bizler sessiz kaldıkça ağırlaşacak. Saldırlara karşı örgütlü bir karşı duruş bizlerin ellerinde.

Devrimci Tekstil İşçileri Sendikası olarak pandemi süreciyle hazırlıklarına başladığımız ve ilk ikisini Nisan ve Mayıs aylarında yayınladığımız "Pandemi ve Tekstil İşkolu" raporunun Mayıs ayı sonrasını kapsayan 3. dosyasını yayınlıyoruz.

İktidardan işçi sınıfını hedef alan saldırı dalgası

İşçi ve emekçiler salgın sürecinde derinleşen sorunlarla boğuşarak yaşamlarını idame ettirmeye çalışıyorlar. Pandemiye istismar eden sermaye iktidarı elindeki bütün araçları kullanarak sınıfın elinde kalan son hak kırıntılarını da ortadan kaldırmaya çalışıyor. Bunun için "geçici" diye sunulan yasal düzenlemeler, esnek çalışma modellerinin kalıcılışmasına uygun bir şekilde hazırlanıyor. Yasayı hazırlayan AKP-MHP rejiminin amacı, emek gücünün kuralsızca sömürülmesi için "esnek çalışma düzeni"ni egemen kılmaktır.

Saldırıda öne çıkan, işçi ve emekçilerin kabusuna dönüşen ücretsiz izni, kısa çalışma ödeneğini, esnek çalışmayı yasalaştıran 7244 nolu torba yasadır. Bu yasa, işsizlik sopsasıyla tehdit edilen işçiler için fabrikaların toplama kampına dönüştürülmesinin önünü açtı. Belirli süreli çalışma gibi uygulamalar da bu sayede hayata geçirilmiş oldu. Üstelik bugün ücretsiz izne çıkarılan aylık 1.168 TL nakdi destek ücreti ile yaşaması mümkün olmayan işçilerin büyük bir bölümü düşük ücretlerle merdiven altı atölyelerde yevmiyeli olarak çalışmaya itiliyor. Kısa çalışma ödeneğine başvuran fabrikalarda çalışan işçilerin de karşı karşıya kaldığı tablo aynıdır.

İşçi sınıfını dört bir yandan kuşatan kapitalistlerle saray rejimi, azgın emek sömürüsüne dayalı sistemi kalıcı hale getirmek istiyor. Tekelci sermayenin ekonominin daraldığı salgın sürecinde bile kârını arttırmayı, bu azgın sömürünün dolaysız sonucudur. 7244 nolu yasanın ağlarına takılan geniş işçi kitlesi, salgına karşı göstermelik önlemler bile alınmadan 12 saat çalışmak zorunda bırakılıyor. Zira atölyelerde, fabrikalarda,

sigortasız bir şekilde çalışmayı aç kalmamak için kabul etmek zorunda kalıyorlar. Metalden plastiğe kadar pek çok işkolunda, taşeronlaşmanın hüküm sürdüğü hizmet sektöründe, salgın sürecinde genişleyen maske üretiminde, ücretsiz izne çıkarılan işçiler köle gibi çalıştırılmaktadır. İşsizlik fonunun kapitalistlere peşkeş çekildiği ya da bizzat saray rejimi tarafından hortumlandığı koşullarda 7244 nolu yasa geniş bir işçi kitlesini güvencesiz çalışmanın kollarına itiyor. Tersinden ise sermayeyi rahatlatan önlemler alıyor. Sermaye iktidarının bilinçli olarak üstünü örttüğü bu tablo, ekonomik zora maruz kalan işçi sınıfının sefalet ücretlerine şimdilik 'rıza' göstermesine neden oluyor.

Yılsonu yaklaşırken, asgari ücrete yapılacak zam konusu gündeme gelecek. Buna hazırlık yapan AKP-MHP iktidarı, sarayın aparatı olan TÜİK'in sahte

rakamlarıyla enflasyonu düşük gösteriyor. Bunu her zaman yapıyor elbet. Ancak asgari ücrete enflasyon oranında zam yapılması gündeme geleceği için, TÜİK'in bu defaki sahte rakamları işçi sınıfına dayatılacak sefaletin örtüsü olarak kullanılacak. Şimdiden ücretlere "hedeflenen enflasyon" oranında zam yapılacağına ilişkin açıklamalar, işçi ve emekçilerin çok daha koyu bir sefalet mahkum edilmek istendiğine işaret ediyor. Öte yandan sermayenin kârlarını korumak için salgın sürecinde çıkarılan teşviklere, işsizlik fonunun yağmasına dayanarak yaygınlaşan esnek çalışma modelleri aynı zamanda ücretlerin daha da düşürülmesinin önünü açmıştır.

İşten atmaların yasaklandığı iddiası, bu tabloda kaba bir riyakarlığa dönüştürülmüştür. İşçiler-emekçiler insani ihtiyaçları için izin talebinde bulduklarında bile kendilerini iş kanununun 25/2 maddesinden kapının

önünde buluyor. Ücretsiz izin ve 25/2'den işten çıkarma, sendikal faaliyet yürüten işçi ve emekçilerin bu süreçte sıklıkla karşılaştığı bir saldırı biçimine dönüşmüştür.

Karantinadaki işçilerin ücretlerinin kesilmesi ya da fabrikada maske takmayan işçilerin tazminatsız işten atılması ise, yasayı çıkaran AKP-MHP rejiminin emekçi düşmanlığının göstergesidir. Her koşulda salgının faturası işçi sınıfına çıkarıldığı gibi alınacak önlemlerin sorumluluğu da masrafları da işçilere emekçilere yükleniyor. Üretim/hizmetin zorunlu olduğu iş kollarında çalışma saatlerinin düşürülmesi, diğer iş kollarında ücretli izne gidilmesi salgının kontrol altına alınması açısından da vazgeçilmez bir öneme sahipken, tüm yük milyonlarca emekçinin sırtına yıkılıyor.

Bu saldırı bombardımanının toplamında ise işçi sınıfı kıdem tazminatı hakkının fiilen gasp edilmesi ile karşı karşıyadır. Fon, BES ve TES derken şimdi işçi sınıfının belirli iş sözleşmesiyle çalıştırılarak kıdem ve ihbar tazminatı hakkı yok edilmek isteniyor. Salgın döneminde uygulanan saldırıların tümünde kıdem tazminatı hakkının gaspı hedeflendi, hedefleniyor.

Sermayenin artan saldırılarına karşı işçi ve emekçilerin salgının ve krizin faturasını ödememek için mücadele mevzileri yaratarak örgütlenmeleri sömürü zincirlerini parçalamanın tek yoludur. Sınıf devrimcileri başta olmak üzere ilerici, öncü işçi ve emekçilerin görevi tabandan örgütlenerek üretimi durdurmayı da hedef alan fiili meşru mücadele çizgisini güçlendirmektir.

Kamu emekçileri Ankara, İzmir, Antalya, Çanakkale, Diyarbakır'ın da aralarında olduğu pek çok ilde eylemler gerçekleştirdi. KESK üyesi emekçiler, kent meydanlarında, çalıştıkları kurumların önünde, şube binalarında "Halktan yana bütçe, insanca yaşamaya yetecek ücret istiyoruz" taleplerini haykırdı.

Basın açıklamalarında yaşamını yitiren sağlık emekçileri anılırken, sağlık emekçilerine yönelik şiddete yol açan politikaların terk edilmesi çağrısı yapıldı.

"Emekten yana bütçe istiyoruz"

Dört kişilik bir ailenin aylık sınırında yüzde 21, yoksulluk sınırında yüzde 20 artış yaşandığını belirtilerek "Buna karşın son 18 ayda kamu emekçilerinin maaşlarında yaşanan artış ise enflasyon farkı ödemesi dahil sadece yüzde 15'de kalmıştır. Bu dönemde ortalama kamu emekçisi maaşı ile alınan dolar miktarı tam 100 dolar azalmıştır" denildi.

Yeni Ekonomi Programı'ndaki sermayeye teşvik politikaları eleştirilirken bütçenin mevcut eşitsizlikleri derinleştirdiği ifade edildi. Açıklamada muhalif olan herkese karşı baskının arttığı ifade edilerek "KESK olarak içinde bulunduğumuz olağanüstü koşullarda dar gelirlilerin, ücretli kesimlerin salgından korunarak nefes almasına ve insanca bir yaşam

sürmesini sağlayacak, halktan ve emekten yana bir bütçe istiyoruz" denildi.

Eylemlerde "Sağlıkta ticaret ölüm demektir", "Kadrolu çalışma, güvenli gelecek", "Sermayeye değil emekçiye bütçe" sloganları atıldı.

Diyarbakır'da KESK Şubeler Platformu'nun çağrısıyla bir araya gelen emekçiler, Sakarya'da 4 Eylül'de ırkçı saldırıya uğrayan Kürt işçileri ziyaret etti. İşçilerin memleketi Mardin'e giden emekçiler burada basın açıklaması gerçekleştirildi.

Korona salgını da, işçilerin tepkisi de büyüyor!

Kayseri'de korona salgını yayılıyor. Buna rağmen kapitalistler işçilerin canlarına kastederek çalışmaya zorluyorlar. Binlerce işçi işini kaybetmemek için bas-kılara boyun eğmek zorunda kalıyor.

Salgını fırsata çevirmek isteyen kapitalist patronlar ücretsiz izin dayatmalarına hız veriyorlar. Üretim durumuna göre işçileri yıllık izinlerini kullanmaları için de zorluyorlar. Bunun temel nedeni talepte yaşanan daralma nedeniyle stokların artması olması.

Orta ve küçük ölçekli fabrikalarda tam bir can pazarı yaşanıyor. İşçilere korunmaları için maske ve eldiven bile verilmiyor. Yemekhaneler gerekli fiziki mesafeye uygun olarak düzenlenmiyor.

Korona salgınına rağmen Kayseri Organize Sanayi Bölgelerinde kayıtdışı işçi çalıştırma artıyor. Her geçen gün artan sayıda işçi sigortasız çalışma ortamına sürükleniyor. İşten çıkarılan işçilerin bir kısmı işsizlik maaşı almak için sigortasız çalışma dayatmalarına boyun eğiyorlar.

Korona salgını koşulları yetmezmiş gibi temel tüketim maddelerine gelen devisa zamlar nedeniyle işçilerin borç yükü artıyor. Sermaye ve AKP iktidarı işçileri sefaletle mahkum etmekte, kredi kartı, telefon gibi borçlanmalar nedeniyle her geçen gün daha fazla işçinin maaşına el konulmaktadır.

Bu ağır tabloya rağmen işçiler hayatlarını riske atmak pahasına çalışıyorlar. İşçilerin boyun eğmesine yol açan en önemli neden, borç yüklerinin korona salgını koşullarında alabildiğine artmış olmasıdır. Borç yükü altında ezilen işçiler, kayıtlı çalışmaları durumunda maaşlarından kesinti olacağı kaygısıyla sigortasız çalışmaya bile razı oluyorlar.

Kayıt dışı çalışma ve sömürü kadın işçiler arasında daha fazla. Kadın işçiler de-

ğişik nedenlerle güvencesiz ve sigortasız çalışma dayatmalarına boyun eğiyorlar. Kadın işçilerin ihtiyaçların istismar eden kapitalistler, onları hem sağlıksız koşullarda çalıştırıyorlar hem de maaş ödemelerini geciktiriyorlar.

Birçok fabrikada koronavirüs salgını etkisini gösterirken, kapitalistler ücretsiz izin, maaş gaspları, sigortasız çalıştırma gibi uygulamalara dört elle sarılıyorlar. Virüsün işçilere bulaşmasıyla ilgili rakamları da gizli tutmaya veya az göstermeye çalışıyorlar.

İşçilerin testleri pozitif çıktığı halde bir-iki istisna dışında fabrikalarda üretime ara verilmedi. Birçok fabrikada da rakamlar ya hiç verilmedi ya da az gösterildi.

Yataş'ta 300'e yakın işçi korona testi pozitif çıktığı için ücretsiz izne gönderildi. Boyçelik, Merkez Çelik, Erbosan, Atak Metal, İpek Mobilya, Ergül Mobilya, Boytaş, Has Çelik, Kumtel, Şirikçioğlu ve yüzlerce fabrikada yaklaşık 10 bin işçi evinde karantinaya alındı. İnşaat işçileri

arasında da pozitif vaka sayısı hızla yayılıyor.

Salgının yayılmasına rağmen fabrikalarda, işyerlerinde doğru dürüst önlem alınmıyor. Ücretli izin hakkı gasp ediliyor. Yaklaşık 20 bin işçi ücretsiz izne gönderildi. Kış mevsiminde ücretsiz izne çıkarılan işçi sayısı daha da artacaktır.

İşçilerin önemli bir kısmı salgından en çok etkilenenin işçiler olduğuna inanıyor. Ancak kaç işçinin etkilendiği devlet ve kapitalistler tarafından sır gibi saklanıyor.

Son olarak yaklaşık 4 bin işçinin çalıştığı **Kumtel'de** iki bantın ustalarının korona testleri pozitif çıktı. İki usta evlerinde karantina altına alındı. Ardından onlarca işçinin testi pozitif çıktığı için onları da karantinaya almak zorunda kaldılar. Salgın tüm fabrikaya yayıldığı halde çarklar dönmeye devam ediyor. Kumtel yönetimi bir skandala daha imza atarak, işçilerin korona konusunda konuşmasını yasakladı. Alınan tek önlem, fabrika girişinde işçilerin göstermelik olarak ateşlerinin ölçülmesi!

Kötü çalışma koşullarına, koronavirüs salgınına rağmen devam eden yoğun çalışma temposuna en çok destek sunanlar, patronların icazetiyle yetki alan Hak-İş Kayseri Bölge Temsilciliği ve bağlı sendika şubeleridir. Sendikaların başına çöreklenmiş bu ihanet şebekelerinin tutumlarına yönelik işçilerin tepkileri artıyor. Yüzlerce işçi tepkilerini dile getirmek için Kayseri İşçi Birliği'nin sosyal medya hesaplarına ulaşıyor.

Bağımsız Devrimci Sınıf Platformu Kayseri'de, işçilerin fabrikalarda korunmasına yönelik taleplerini dile getiriyor. Başta çalışma koşulları, işçi sağlığı ve güvenliği olmak üzere ortak talepler etrafında işçileri birleştirmeye çalışıyor. AKP iktidarının salgın karşısında kapitalistlerin yanında yer almasını, kapitalizmin önce kar anlayışıyla insanlığı tehdit etmesini teşhir ediyor. Korona ve ekonomik kriz kısıncasına alınmak istenen işçileri hakları ve gelecekleri için, ölmek için sosyalizm mücadelesine çağırıyor.

KAYSERİ BDSP

Metal işçileri: "Parasız sağlık, eğitim ve eşitlik istiyoruz!"

Pandemi süreci boyunca yaşam ve sağlık hakları yok sayılan işçiler çocukları ve gelecekleri için seslerini yükseltti. Birleşik Metal İşçileri Sendikası Gebze 1 No'lu Şubesi, örgütlü olduğu fabrikalarda çocuklarının ve tüm gençlerin geleceği için "Parasız sağlık, parasız eğitim ve fırsat eşitliği istiyoruz" talepleriyle 7

Ekim günü eylemler yaptı.

Cavo, ZF Sachs, Sarkuysan, Cengiz Makina, Voestalpine, Weidmann fabrikalarında gerçekleştirdikleri eylemlerle işçiler taleplerini dile getirdi.

Eylemlerle ilgili verdiği demeçte Birleşik Metal-İş Sendikası Gebze 1 No'lu Şubesi Başkanı Selçuk Çiftçi, Covid-19'un

işçi sınıfı hastalığına dönüştüğüne dikkat çekerek şunları ifade etti: "DİSK/Birleşik Metal-İş Sendikası Gebze 1 Nolu Şubesi olarak geçtiğimiz günlerde yapmış olduğumuz yönetim kurulu toplantımızda da gördük ki Covid-19 hastalığı işçi sınıfının hastalığına dönmüş durumda.

Pandemi sürecinden en çok etkile-

nen ne yazık ki işçi sınıfı. İşçi sınıfı pandemiyle birlikte okulların da açılmasıyla birlikte eğitim sorunuyla da karşı karşıya gelmek zorunda kaldı. Öğrencilerin internet ulaşımında yaşadıkları sorunlar ne yazık ki devam ediyor. DİSK/Birleşik Metal-İş Sendikası Gebze 1 Nolu Şubesi olara başta sağlık ve eğitim konusunda dikkat çekmek için bugün örgütlü olduğumuz işyerlerinde de bir dizi yürüyüşler yaptık."

Türkiye'de İşçi H

Pyotr Kitaygorodski 1920'li yıllarda **KEYK Doğu Seksiyonu** yöneticilerinden-
dir. Yakınođu, özellikle de Türkiye, ya-
kından ilgilendiği ülkeler arasındadır.

Burada yayınladığımız değerlendirmesinin bazı bölümleri, TKP'nin 1924 sonbaharında toplanan Komünist Enternasyonal V. Kongresi'ne gönderdiği iki delegenin KEYK Doğu Seksiyonuna sunduğu bilgilendirme raporlarına, yanısıra TKP kaynaklı öteki raporlarda yer alan bilgi ve değerlendirmelere dayanmaktadır. Nitekim **Kitaygorodski'nin kendisi de bunu metin içinde bir vesileyle anmaktadır.**

İlgi duyan okurlar, TKP'nin Komünist Enternasyonal V. Kongresi'ne gönderdiği delegelerin sunduğu raporların tam metnine şu kaynaktan ulaşabilirler: **Erden Akbulut-Mete Tunçay, İstanbul Komünist Grubu'ndan (Aydınlık Çevresi) Türkiye Komünist Partisi'ne 1919-1926, 2. Cilt, 1924- Mart 1926, Sosyal Tarih Yayınları, 2013 (s. 93 vd.)**

Pyotr Kitaygorodski'nin makalesi (Aralık 1925) öncelikle, Osmanlı Türkiye'sinden Cumhuriyet Türkiye'sine, işçi hareketinin özlü bir tablosunu sunmaktadır. Yanısıra, İttihat ve Terakki iktidarından Kemalist iktidara, Türk burjuvazisinin işçi hareketini bir yandan acımasızca ezmeye çalışırken, öte yandan Zubatovcu polis yöntemleriyle denetim altına alma çabalarına ışık tutmaktadır...

TÜRKİYE İŞÇİ HAREKETİNİN GEÇMİŞİ

Türkiye'ye ilk buhar makinası 1860 yılında girdi. Ama, deyim yerindeyse, "sanayide devrim" diyebileceğimiz bu olayın sonuçları ancak 1880 yıllarında duyulmaya başlanmıştır. Çıraklık düzeni ve hiyerarşik yapılarıyla zanaatkar loncaları, ancak 1880'lerin sonunda ciddi olarak sarsıldı. Eski loncalar dağıldı. İşçi sınıfı sahneye çıktı. İşçilerin ilk örgütlenme denemelerine 1893 yılında rastlıyoruz. "Tufan" top fabrikasında çalışanlar, Osmanlı Makinistler Birliği'ni kurmuşlardı.

Ne var ki, bu örgüt daha çiçek açmadan solup gitti. Abdülhamit'in özgür örgütlere, hele işçi örgütlerine hiç tahammülü yoktu. Bu tür birliklerin önderlerini ve örgütçülerini sistemli bir biçimde kovuşturuyor ve sürgüne yolluyordu. Kanlı

Sultan'ın zorba yönetimi yüzünden genç işçi örgütlerinin tohumları bir türlü yeşerememiştir. Türkiye'nin sanayi işçileri dağınıktılar ve cehaletin ve uyuşukluğun karanlığında kaldılar. Ancak 1908 Jön Türk devrimiyle birlikte işçi örgütlerinin gelişmesi de büyük bir hız kazandı. Anayasanın ilanı üzerine Türkiye toplumu hareketlendi ve ülkeyi baştan başa sayısız örgütler kapladı. Bu örgütlenme ateşi, fabrikalarda, demiryollarında vb. çalışan ve sayısı o günlerde yüz bini bulan Türkiye işçi sınıfını da sardı.

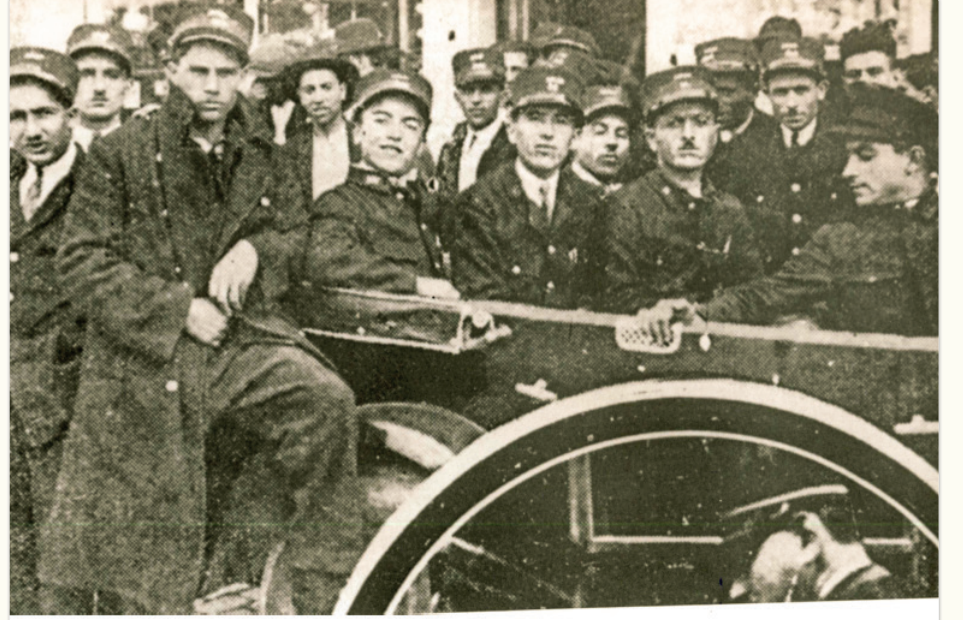
Türkiye işçi hareketi, Bulgar, Ermeni, Musevi sosyalistler ve diğer sosyalistler tarafından örgütlenmişti. "İttihat ve Terakki" partisi, elindeki devlet gücünün tüm şiddetiyle bunlara saldırmıştır. İlk örgütlenenler, Doğu Demiryolları işçileri ve İstanbul tramvay işletmesinde çalışan işçilerle memurlar oldu. Türkiye daha 1909 yılında demiryolcularla tramvaycılarının ilk grevine tanık olmuştur.

Jön Türk hükümeti, işçi hareketinin kızıl hayaleti karşısında korkuya kapılarak sert bir grev yasası çıkardı. Bu yasa bugün hâlâ yürürlükte. Bu yasaya göre, işçiler, taleplerini ancak hükümet komiseri dikkate değer bulmuşsa ya da iki tarafı uzlaştırmada başarısız kalmışsa, grev ilan edebilirler. İşçiler, uyuşmazlığın ele alınmasının üstünden ancak iki ay geçtikten sonra grev ilan etme hakkına sahiptirler. Bu zindan yasası, fiiliyatta grev hareketinin tümünden yasaklanması anlamına geliyor.

İşçi dernekleri meselesine gelince, gerçi Jön Türkler bu gibi örgütleri düzenleyen özel bir yasa çıkarmamışlardı, ama işçiler genel dernekler yasasından yararlanarak, daha sonra "Dernek" adını alan birliklerini kurdular.

Jön Türk rejiminde yürürlükte olan dernekler yasası taşrada şube açmaya izin vermekle birlikte, derneklerin federasyon şeklinde birleşmesini kesinlikle yasaklıyordu. Fiiliyatta bu, işçilerin legal birleşme olanağını yok etmek demektir.

Emperyalist savaş sırasında iktidarda olan "İttihat ve Terakki" partisi, bir yandan milli burjuvazinin oluşması için milli sanayiye geliştirme, anonim şirketler ve bankalar kurma yolunda çaba gösterirken, öte yandan küçük burjuvaziyle li-man işçilerini de örgütleyordu. "İttihat

Tramvay grevine katılan işçiler [Fatih Sultan Kar, İETT Fotoğraf Arşivi]

Türkiye'nin sanayileşme süreci, işçilerin kitle hareketinin gelişmesi için yeterli bir temel oluşturuyor. Ve Kemalist "vasiler" proleter sınıf hareketini ne kadar zincire vurmaya çalışırlarsa, bu kitle hareketi de o ölçüde devrimci olacaktır...

ve Terakki" partisi, dokumacılık işçilerini, fırıncıları, ayakkabıcıları (hem ustaları, hem de çırakları kapsamak üzere) vb. artellerde örgütledi. Bu artellere devlet hem çeşitli siparişler, hem de kredi ve hükümetin Almanya'ya ismarladığı makineleri veriyordu. Artellere bağlı işçiler, "yurt savunması" için çalıştıkları gerekçesiyle askere alınmıyordu. Hükümet aynı zamanda, büyük tekelci şirketlerden mal alan geniş bir tüketim kooperatifleri ağı da kurdu.

Böylece her yeni kuruluş "İttihatçılar" (Jön Türkler) tarafından ele geçirildi ve hükümet memurlarının sıkı denetimi altında kaldı.

1918 yılında imzalanan ve Jön Türk rejiminin toptan yenilgisini pekiştiren Mondros Mütarekesinden sonra İstanbul işçileri, birbiriyle rekabet halindeki İngiliz ve Fransız işgalcilerinin etkisi altına girdi. Ortaya bir sürü maceracı çıktı. Bunlar, kâh İngilizlere, kâh Fransızlara satmak amacıyla bir işçi örgütü kurmaya çalışıyorlardı. Bunların içinde İngilizlerin satın aldığı Hilmi adındaki işçi dönengi özellikle dikkati çeker. Bu adam 1921

yılında etrafında 7 bin İstanbullu işçi toplamayı ve başarılı bir tramvay işçileri grevi (İstanbul'daki tramvay şirketi Fransız-Belçika sermayesine aittir) yönetmeyi becermiştir. Ama daha 1922 Şubat'ında Fransızlar İngilizler karşısında üstünlük sağladı. Türk memurların da yardımıyla işçileri Koruma Cemiyeti adım taşıyan ve sadece Müslüman işçileri kapsayan bir dernek kurdu. Hilmi sahneden silindi ve İstanbul işçi örgütlerinin başına bu kez de başka bir dolandırıcı, Şakir Rasim adlı biri geçti. Şakir Rasim, 1922'de Amsterdam'da İstanbul işçilerini temsil etmiştir.

Gelgelelim bu maceracının şansı ya-ver gitmedi. 1922'deki tramvay işçileri grevi başarısız oldu. İşçileri Koruma Cemiyeti dağıldı. Bu cemiyetten geride kalan tek şey, satılmış yöneticisi Şakir Rasim'in yemeyip içmeyip körüklediği şoven ve milliyetçi önyargıların pis izleriydi. Zaten bu "Cemiyet"e sırf Müslüman işçilerin alınması ve "Cemiyet" üyelerinin her bayramda dini törenler düzenlemesi, örneğin kurban kesmeleri, bu "işçi örgütü"nü ne menem bir örgüt olduğunu anlatmaya yeter.

Hareketi

P. Kitaygorodski

Anadolu'ya gelince; o günlerde Anadolu'daki işçi hareketi tamamen Kemalistlerin etkisi altındaydı. Anadolu işçi sınıfının en önemli gruplarını demiryolu işçileri, mermi fabrikası işçileri ve maden işçileri oluşturuyordu. Devlete ait fabrikalarda çalışan işçilerin dernek kurma hakkı olmamakla birlikte, Kemalist İktidar işçilerin yardımlaşma sandıkları kurarak bu sandıklar etrafında örgütlenmesine engel olamadı. Hükümet, yukarıda saydığımız fabrikaların aksamadan çalışmasını istediği için işçilere, özellikle de demiryollarında ve mermi fabrikalarında çalışanlara yüksek ücret (günde 3 Türk Lirası) ödemekte ve kendini bu yoldan grevlerle işçi uyuşmazlıklarına karşı peşinen güvence altına almaktadır. Maden işçilerine, ocağa iniş-çıkışlar da içinde olmak üzere sekiz saatlik işgünü tanınmıştır. İktisat Bakanlığının başında bulunan küçük burjuva sosyalisti Mahmut Esat, işçi sigortaları, parasız sağlık hizmeti, işçi çocukları için parasız eğitim vb. içeren bir yasa tasarısı hazırladı.

Gerçi Kemalistler işçilerin yardımlaşma sandıkları kurmasına izin veriyordu, ama onların bu liberalizmi işçilere dernek kurma ve toplu sözleşme hakkı tanıyacak kadar da ileri gitmiyordu.

MİLLİ DEVRİMİN ZAFERİNDEN SONRA TÜRKİYE'DE İŞÇİ HAREKETİ

Türkiye İşçi Sınıfının Bileşimi ve Özelikleri Türkiye'de toplam 200 bin kadar şehir proletaryası vardır. Bunun üretim dallarına göre dağılışı şöyledir:

Demiryolu işçileri: 8 bin 500 (5 bini derneklerde örgütlü)

Maden işçileri: 25 bin (8 bini örgütlü)

Fabrika işçileri: 40 bin (12 bini örgütlü)

İnşaat işçileri: 12 bin (4 bini örgütlü)

Tramvay işçileri: 3 bin (bin beşyüzü örgütlü)

Gemiciler: 5 bin (2 bini örgütlü)

Liman işçileri: 7 bin (hepsi loncalarda örgütlü)

Soför ve arabacılar: 10 bin (5 bini loncalarda örgütlü)

Tütün işçileri: 25 bin (7 bini örgütlü)

Mevsimlik işçiler: 15 bin (hiç örgütlenmemiş)

Matbaacılar: bin beşyüz (bini örgüt-

lü)

Liman Hamalları: 20 bin (10 bini örgütlü)

Türkiye'de savaş sonrasına ait istatistikler olmadığı için, bu sayılar da kesin değildir. İstatistikler olmadığı için, İktisat Bakanlığının bültenlerinde, İstanbul'da yayımlanan "L'Economiste d'Orient" adlı dergide ve Türkiyeli komünistlerin raporlarında vb. verilen sayıları kabulden başka çaremi yok.

Şehir proletaryasının sayısal bileşimi kaba çizgileriyle budur. Bu hesaba özel kuruluşlarda çalışan memurlarla (ki, sayıları sadece İstanbul'da bile onbinlerce), devlet kuruluşlarında ve belediyede çalışan memurlar (sayıları 20 bin kadar) katılmamıştır.

Şimdi de Türkiye işçi sınıfını oluşturan her bir grubun ayırdedici özelliklerini kısaca anlatalım.

Türkiye proletaryasının öncü müfrezesini İstanbul işçileri, özellikle de demiryolu işçileri oluşturuyor. Proletaryanın bu tabakası, küçük burjuvazinin içinden çıkmıştır. Bunlar çoğunlukla özel kuruluşlarda ve devlet kuruluşlarında çalışan küçük memurların, küçük tüccarların ve yoksullaşmış zanaatkarların çocuklarıdır. Demiryolu işçileri arasında, Türkiye ölçülerine göre okuma-yazmayı iyi bilenlerin oranının yüksek olduğunu görüyoruz; hatta içlerinde lise mezunları bile vardır.

Liman işçileri, gemi hamalları, hamallar ve seyyar satıcılar ise hâlâ ortaçağdan kalma loncalarda örgütlüdür. Bunlar genellikle köylü unsurlar olup, çoğu İstanbul'a birkaç yıllığına gelen ve yeniden köylerine dönmeyi amaçlayan Kürtler ve Lazlardır. Ağır vergi yükü bunları köylerine terkederek eski Osmanlı başkentine gelmeye ve burada kayıkçı, liman hamalı, hamal vb. olarak çalışmaya zorluyor. Örgütlü olmaları sayesinde nispeten yüksek ücret alırlar ve Abdülhamit'ten Kemal Paşa'ya kadar tüm hükümetler, İstanbul hamallarının örgütünü ciddi bir güç olarak hesaba katmak zorunda kalmıştır.

Kemalistler 1923 yılında İstanbul'u ele geçirdiklerinde, bu işçi kategorisinin başına buyrukluğunu kısıtlamayı denediler. Ne var ki, bu girişim, hamalların jandarmayla kıran, kırana çatışmasıyla sonuçlandı. Yüzlerce hamal yaralandı.

Bu arada, hamalların çoğunluğunu oluşturan Kürtlerin aralarındaki tutkunluk, hiç de küçümsenemeyecek bir rol oynadı. Örgütün önderleri olan "kahya"lar hapis cezalarına çarptırıldı. İstanbul'daki gericiler, hoşnutsuz Kürtler üzerinde karşı-devrimci bir ajitasyona giriştiler ve hatta Kürtlerin yardımıyla Mustafa Kemal'e bir suikast düzenlemeyi bile başardılar. Polis, zamanında önlem alarak suikastı önleyebildi ve bütün elebaşları tutukladı (Ekim 1923).

Zonguldak'ta bulunan maden işçilerinin hepsi köylüdür. Bunlar, kömür ocaklarında 3-6 aylık bir süre için çalışmaktadırlar. Maden ocaklarındaki maddi çalışma koşulları dayanılacak gibi değildir ve bir insanın orada daha uzun zaman kalması fiziksel bakımdan olanaksızdır. Köylüler, genellikle, doğrudan doğruya maden sahibi tarafından işe alınmamakta, maden sahibiyle anlaşma yapmış olan bir dayıbaşı aracılığıyla işe girmektedirler. Bu "artel başı" (amele çavuşu), sindirilmiş ve çaresizlik yüzünden madenlerdeki yıpratıcı çalışmaya razı olmak zorunda kalmış artel üyesi köylüleri amansızca sömürür. 1923 yılında bazı, ileri işçiler, Zonguldak maden işçilerini örgütlemeyi başardı. Bu ileri işçiler, meslek eğitimi için Almanya'ya gönderilmiş ve oradan geri dönmüşlerdi. Böylece ilk grev patlak verdi. Bu konuya ileride yeniden döneceğiz.

"İttihat ve Terakki" partisi, emperyalist savaş sırasında bin beş yüz genç işçiyi, çeşitli sanayi dallarında ustalaşmaları için Almanya'ya ve Avusturya-Macaristan'a yollamıştı. Bu işçiler, Almanya'da Kasım Devrimini ve Macaristan'da da Sovyet Devrimini yaşamış, kısmen faal olarak bunlara katılmışlardı. Bu vasıflı Türk işçileri, yurda döndükten sonra Türkiye işçi sınıfının örgütlenmesinde önemli bir rol oynadılar. İçlerinden birçoğu Türkiye Komünist Partisinin kurulmasına aktif olarak katıldı ve her zaman için devrimci işçi hareketinin öncü savaşçıları olarak ortaya çıktı.

Bugün Türkiye işçi sınıfı, ana hatlarıyla, hâlâ loncalara özgü dar görüşün ve küçük burjuva psikolojisinin damgasını taşımaktadır. Ne var ki, yeni Türkiye'nin Kemal hükümeti tarafından hızla geliştirilen sanayileşmesi, Türkiye proletaryasını radikalleştirecek ve onu çağdaş anlam-

da bir sınıf haline getirecektir.

İZMİR İKTİSAT KONGRESİ

1923 yılı başlarında İsmet Paşa hükümeti İzmir'de ülkenin iktisadi sorunlarını ve üretici güçlerin geliştirilmesini görüşmek üzere özel bir kongre topladı. İşçi sınıfına toplantıda temsil hakkı tanınmakla birlikte, delegeler yerel makamlarla atanacaktı. Neyse ki, komünist "Aydınlık" grubunun inisiyatifi sayesinde İstanbullu işçiler örgütlenerek işçilerinden üç delege seçmeyi başardılar. Bu delegelerin arasında, Türkiye komünist hareketinin öncüsü, Partinin genel sekreteri ve önderi olan Dr. Şefik Hüsnü yoldaş da vardı. (Bu yoldaş, geçtiğimiz günlerde, 1 Mayıs'la ilgili bir broşür yüzünden Ankara İstiklal Mahkemesi tarafından 15 yıl ağır hapse mahkûm edilmiştir. İleride bu davaya yeniden değineceğiz).

Şefik Hüsnü, İzmir Kongresinde tüm işçi delegasyonunu kendi arkasına almayı başardı. Kongrenin işçi meselesiyle ilgili program maddelerinin çoğu, Hüsnü yoldaşın katkısıyla hazırlandı. İşçi delegasyonunun grup toplantılarında iş güvenliği, sekiz saatlik işgünü, sendika kurma ve toplu sözleşme hakkıyla ilgili maddeler tartışıldı ve kabul edildi. Hükümet bu talepleri yerine getirmeye söz verdi, ama bugüne kadar İzmir Kongresinin iş güvenliği yasasıyla ilgili programı kâğıt üzerinde kalmıştır. Meclis, işçi sorunlarıyla ilgili yasa tasarılarını görüşmeyi bir oturumdan diğerine erteleyip durmaktadır.

İzmir İktisat Kongresiyle Türkiye işçi hareketi önemli ölçüde hız kazandı. İşçi hareketi içinde iki kanat ortaya çıktı: İlimli, "yurtsever" bir kanat ve komünist bir kanat. İstanbul'daki matbaa işçileri, tramvay işçilerinin bir bölümü vb. komünist "Aydınlık" grubunun etkisi altındaydılar. Ötekiler ise, daha önce sözünü ettiğimiz sahtekâr Şakir Rasim'in peşine takılmıştı.

İstanbul'da gelişmekte olan komünist hareketi ezmek için İsmet Paşa hükümeti, 1 Mayıs'ı fırsat bildi. Başta Şefik Hüsnü yoldaş olmak üzere "Aydınlık" grubunun önderleri zindanlara atıldı. Haklarında vatana ihanet suçundan siyasi bir dava açıldı.

İstanbul resmi makamları bu tutuk-

lamalarla, kendi ajanları Şakir Rasim'in yardımına koşmak istemişti. Ama İstanbul işçileri, bir kere seçmiş oldukları yoldan geri dönmediler. Sendika hareketi ilk büyük başarılarını kazandı. Hemen daha 1923 Temmuzunun ortalarında, aylarca sürececek bir grev başlatıldı. Birleşmek ve ekonomik durumlarını düzeltmek için mücadele etmeye kararlı olan işçi kitlelerinin baskısı karşısında hükümet tüm derneklerin "yasaya aykırı olarak" genel bir birlik içinde birleşmesine göz yummak zorunda kaldı.

BİRLİK

26 Kasım 1923'de İstanbul'da iki yüz elli delegenin katıldığı bir İşçi Kongresi yapıldı. Kongreye Zonguldak'tan ve Balya-Kara Aydın yöresinden maden işçilerinin temsilcileri de katıldılar. Böylece kongre, ülke çapında bir toplantı niteliği kazandı. Kongre, kapitalist ülkelerdeki işçi konfederasyonlarına benzer bir "Bütün Türkiye İşçi Birliği"nin kurulmasına karar verdi. Bu işçi konfederasyonu, İstanbul'daki 19 bin örgütlü işçiyi (toplam 32 dernek), Zonguldak bölgesindeki 15 bin maden işçisini ve Balya-Kara Aydın yöresindeki 10 bin işçiyi kapsıyordu.

Birliğin başına, kendisini artık iyi tanıdığımız Şakir Rasim geçti. Şakir Rasim, vargücüyle Birliğin faaliyetlerini İstanbul Ohrana'sının [Gizli Polisinin] talimatlarına uygun bir yola sürüklemeye çalıştı. Şakir Rasim'in ısrarları üzerine, bütün sendikalardaki komünistler sendikadan çıkarıldı. Basma verdiği bir demeçte, bu saygıdeğer polis köpeği gazetecilere şunları söyledi: "Birlik, yalnızca ekonomik hedefler peşindedir ve kelimenin gerçek anlamıyla milli bir örgüttür. Birliğin ne Bolşevizmle, ne de sosyalizmle hiç bir ortak yanı yoktur. Birlik, aşırı uçlarla mücadeleyi kendine görev bilir."

Şakir Rasim, burjuva Kemal hükümetine bağlılığını daha da iyi göstermek için, Birlik Yönetim Kuruluna ikinci başkan seçiminde, Kemalist Halk Partisinin İstanbul örgütü sekreteri olan Dr. Refik İsmail Bey'i aday gösterdi. Böylece Kemalistlerin, Türkiye'nin örgütlü işçi sınıfı üzerindeki vesayeti pekişmiş oldu.

Birlik Yönetim Kurulunun iktidar karşısındaki yaltakçılığı her türlü sınırı aşmıştı. Cumhurbaşkanı Mustafa Kemal Paşa'ya çekilen kölelik telgrafları, resmi makamların karşısında eğilip bükülme ve onlara yaranma çabaları, "milli" çıkarlara bağlılık gösterileri, şu ya da bu "paşa"ya çekilen ziyafetler; işte polis ajanı Şakir Rasim'in pratiğinde bütün bunlara en yaygın bir biçimde başvuruldu. Bizzat "Gazi" Mustafa Kemal Paşa, Birliğin gösterdiği bu "bağlılık" duygularına karşılık olarak, sendika kurma ve grev yasasını bir an önce hazırlatmaya söz verdi. Gel-

gelelim bu yasa bugüne kadar bir türlü dünyaya gelememi.

Birlik, İstanbul'un örgütlü işçilerinin tümünü kapsayamamıştır. Birinci olarak demiryolu işçileri, ikinci olarak da basın işçileri Birliğin etkisi dışında kaldılar. Hatta Birliğe karşı muhalefete başladılar. İstanbul matbaa işçileri üzerinde de komünistlerin büyük etkisi vardı. Aynı şekilde liman işçileri de Birliğe katılmayı reddettiler.

Çok geçmeden Birlik, işçilerin gözünde tüm saygınlığını yitirdi. Bunu görmek için Birliğin üye sayısına bakmak yeterlidir. Başlangıçta sadece İstanbul'da 19 bin üyesi olduğu halde, bu sayı 1924 Nisan'ında toplam 7 bine düşmüştür. Birliğin el-ayak öpme taktiği, resmi makamlara yaltaklanması, işçi kitlelerini itti. Artık işçi kitleleri, Ohrana'nın ve burjuva hükümetinin işçi çıkarlarının koruyucuları olmadığını anlayacak kadar gelişmişti.

Resmi makamların işçi birliğini boş vaatlerle avutarak, gerçekte sendika özgürlüğü sorununu bir adım bile ileri götürmemeleri anlamlıdır. Hükümet, bu en sadık bendesi Birlik gibi vatanperverlikten yanma varılmayan hilkat garibesine karşı bile güvensizdi. İşçi Birliği, kısa zamanda, kendiliğinden dağıldı. (Burada, yeri gelmişken, "Türkiye Beynelmillel İşçiler İttihadı"ndan da söz edelim. Bu devrimci sendikal örgütün kendi gazetesine bile vardı. Ne var ki, sadece "gayri müslim" işçileri kapsıyordu ve Türk işçiler arasında etkisi yoktu. Bu örgütün varlığı üç yıl sürmüştür.)

GREV DALGASI

1923 yaz aylarında Türkiye'nin işçi hayatında büyük olayların baş gösterdiğini daha önce de belirtmiştik. Ülkenin hemen hemen tüm büyük işçi merkezlerinde grevler patlak verdi. Grev dalgası, muazzam bir alanı kapladı ve grevcilerin sayısı Türkiye işçi hareketinde görülmemiş bir rakam olan 32 bini buldu. Bu grevler, bütün olarak, bir saldırı niteliğindedir. Ekonomik taleplerin yanı sıra, birçok siyasi talep de ileri sürülmüştü: Sendika hakkı, toplumsal yasaların çıkarılması vb. gibi. Komünistlerin önderlik ettiği grevlerde (örneğin İstanbul mat-

baa işçilerinin grevinde ve Doğu Demiryolu grevinde), talepler arasında Sovyetler Birliği ile yakın ilişkilerin geliştirilmesi de yer aldı.

Grevlerin yarısı işçilerin zaferiyle sonuçlandı.

Grev yapılan işletmeler şunlardır: [Parantez içindekiler sırasıyla grevci işçi sayısı ve grevde geçen gün sayısıdır]

İstanbul'daki Bomonti Bira Fabrikası (300, 8)

Matbaa işçileri (100, 8)

Doğu Demiryolu (1.400, 8)

Aydın Demiryolu (1.600, 10)

Zonguldak maden işçilerinin kısmi grevi (10.000, 3)

Zonguldak işçilerinin 25 Temmuz'dan 6 Ağustos'a kadar süren genel grevi (12.000, 12)

İstanbul liman işçilerinin grevi (Ekim) (5.000, 7)

Çevredeki tarım işçilerinin grevi (130, 2)

Grevler, Türkiye işçi hareketi tarihinde bir dönüm noktasını oluşturuyordu. Hükümet, işçi sınıfını dizginlemek ve işçi hareketini denetlemek için harcadığı tüm çabalara karşın, ilk kez böyle on binlerce proleterleri saran grev hareketinin gelişmesini durduramadı.

1924 yazında da posta-telgraf memurları ve tramvay işçileri greve gitti. Tramvay işçileri jandarmayla çatışmaya bile girdiler ve grevcilerden bazıları yaralandı, yirmi yedisi de tutuklandı. Bu grev, İstanbul işçilerinin "milli" devlet iktidarıyla bağları koparttığını ve ona karşı muhalefete başladığını gösteriyordu. İstanbul işçileri, "milli" devlet iktidarının bir burjuva iktidarı olduğunu ve Türkiye burjuvazisiyle yabancı kapitalistlerin çıkarlarını savunmak için işçileri kurşunlandırmaktan bile kaçınmayacağını, bizzat kendi pratikleriyle kavramışlardı.

1924 Ekim ayında Doğu Demiryollarında (İstanbul-Edirne) bir grev patlak verdi. Greve yol açan olay, işçilerin yarımlaşma sandığındaki paralan kendi aralarında paylaşma kararıydı. Fransız demiryolu şirketi işe burnunu soktu ve en faal iki işçiye yol verdi. Bunun üzerine işçiler işten atılanların yeniden işe alınması için greve gittiler. Doğu Demiryolları yönetimi, kendisinin de belli bir

katkıda bulunduğu sandığın paralarını 1922'den bu yana dilediği gibi kullanıp durmuştu. Grev resmi makamlar müdahale etti. Grev zorbalıkla bastırıldı.

Tüm 1924 yılı boyunca kâh orada, kâh burada grevler patlak verdi. Resmi makamlar ise her seferinde, çoğunlukla yabancı olan patronların safında yer aldılar. Örneğin 1924 Ekim'inde İstanbul'daki büyük un fabrikalarında ve devlete ait dokuma fabrikalarında bir grev oldu. Bu sonuncusuna kadın işçiler de katıldı.

Burada Şirketi Hayriye'ye bağlı gemicilerin 1925 Ağustos ayında yaptığı grevden de söz etmeden geçmeyelim. Türklerin elinde olan bu şirket muazzam kârlar elde ettiği halde, gemicilere ancak ölmeyecekleri kadar ücret ödüyordu.

Polis, doğal olarak hisse sahiplerinden yana çıktı ve en faal işçileri tutukladı. Grevcilerden onlarcası işten atılarak yerlerine grev kırıcılar alındı.

Polisin dağıttığı bu grev dolayısıyla, İstanbul'da yayımlanan "Cumhuriyet" adlı Kemalist gazete, Türkiye'deki işçi meselesi konusunda bakınız neler yazıyor. Gazetenin 21 Ağustos tarihli başmakedesinde şunları okuyoruz:

"Şirketi Hayriye'de çalışan işçilerden bir kısmı, grev yapmaya kalktı. Bu teşebbüsleri başarısızlığa uğradı. Türk işçisi, Avrupalı işçilerin niteliklerine ve maddi kaynaklarına sahip değildir. Türk işçi sınıfı henüz çocukluk çağındadır ve işçi örgütleri, üyelerini greve itmekle hata işlemektedirler. Ancak hiçbir sorumluluk duygusu olmayan unsurlar, saf Türk işçilerini sınıf mücadelesinin tehlikeli yolunu tutmaya kışkırtabilir. Türkiye'de büyük kapitalistler yoktur. İktisadi hayatımız henüz yeterince gelişmiş değildir ve işte bu yüzden bizde işçi meselesine yer yoktur. Bizim müteşebbislerimizin, yani inisiyatif sahibi kimselerin maddi yaşama koşulları, işçilerinkinden hemen hemen farksızdır. (?) Ama gene de işçilerimizin hoşnutsuz olduklarını ve kolay heyecana kapıldıklarını bir olgu olarak tesbit etmeliyiz. Onların bu heyecanı, işçilerle müteşebbisler arasındaki zıtlığı keskinleştirme eğilimini taşıyor. İşçilerin bu heyecanlı ruh halini görmezlikten gelemeyiz. Bu durum, milli ve iktisadi gelişmemiz için bir tehlike haline gelebilir. Vakit geçirmeden buna karşı önlemler almak zorunludur. İşçi sınıfını yönetecek, uygarlaştıracak ve mükemmelleştirecek organlar kurulmalıdır."

Uzun lafın kısısı: Caveant consules! Yani, resmi makamlar Türkiye işçilerini zaptü rapta almalı ve kendi vesayetleri altında tutmalıdırlar. Uzun sözün kısısı: Zubatov'un hayaleti Boğaziçi semalarında gezinmektedir!

Tüm Türkiye basını grevcilere karşı cihad açtı. Grevcilerin "zavallı, yoksul"

Türk gemi sahiplerinin cebine el atmaya cüret ettiklerini yazıyorlardı. Türk milli burjuvazisi işçi sınıfının üzerine çullandı ve bütün devlet aygıtını harekete geçirdi.

Cumhuriyet Türkiye'si işçi sınıfının en temel hakları gaspedilmiştir. Türkiye işçisi, sekiz saatlik işgünü nedir bilmez. Normal çalışma süresi 14-15 saattir. İşçilerin çağdaş sendikalarda birleşmesi yasaktır. İşçiler grev yapamazlar. Hastalığa, yaşlılığa ya da kazalara karşı kendilerini güvence altına almak için örgüt kuramazlar. Kadın ve çocuk emeği, insafsızca sömürlmektedir. Milli burjuva devriminin ürünü olan burjuva devleti, kendi sınıf çıkarlarını savunmakta ve proletaryayı polis denetimi altına sokmak istemektedir.

TEALİ [AMELE TEALİ CEMİYETİ]

1924 güzünde Türkiyeli komünistler, İstanbul'daki bazı dernekleri canlandırmayı ve kendiliğinden dağılmış olan "Birliğin" yerine yeni bir işçi konfederasyonu kurmayı başardılar. Bu yeni konfederasyonun adı "Teali" idi. Komünistler, bazı demek yönetimlerinde önder bir çekirdek oluşturmuşlardı. İşte oralarda kendi gruplarına dayanarak ve sempaticen işçileri de bu gruplara alarak bir örgütlenme çalışması yaptılar.

"Teali"nin başındaki yönetim neredeyse tamamen komünistlerden oluşuyordu. Sadece başkan, Birliğin Yönetim Kurulunda da görev almış olan Dr. Refik İsmail Bey adında bir Kemalistti. Bu başkan hükümetle sürekli ilişki içinde bulunmakla birlikte, komünist grubun talimatlarını uygulamak zorunda da kalıyordu.

"Teali", 1925 Mayısına kadar varlığını sürdürdü. Önder durumdaki komünistlerin -on beş aydın ve bir işçi- tutuklanmasından sonra hükümet tarafından kapatıldı.

1 Mayıs 1925'de İstanbul komünistleri, proletarya bayramı konulu bir broşür yayınlamışlardı.

Türkiyeli komünistler son tutuklamalara kadar, bütün bir yıl boyunca canlı bir çalışma yürüttüler. Teorik "Aydınlık" dergisi birçok kez çıktı.

Bundan başka bir de "Orak-Çekiç" adında bir gazete çıkarıldı. Bu gazeteye Trakya ve Anadolu'dan onlarca işçi muhabir olarak katıldı. Marksizm-Leninizm'in, işçi meselesinin sorunlarını vb. işleyen on beş kadar da broşür basıldı.

Hükümet, Türkiye işçileri üzerinde komünistlerin etkisinin gitgide güçlenmesinden korktu ve komünistleri işçilerden tecrit etmeye karar verdi. On yedi sorumlu Parti görevlisi tutuklanarak Ankara istiklal Mahkemesine sevk edildi. Bu görevliler, toplam 159 yıl hapis cezasına çarptırıldı. Sadece dört yoldaş, burjuva adaletinin pençesinden kurtulmayı başarabildi. On üç yoldaş ise, Ankara'daki

zindancı başlıklarının elinde kaldı. Hükümet, Partinin yayın organları olan "Aydınlık", "Orak-Çekiç"i ve Bursa'da yayınlanmakta olan "Yoldaş"ı yasakladı. "Teali"nin yönetim kurulunu dağıttı ve ülkede tam anlamıyla zorbalık ve keyfiliğe dayanan egemenliğini pekiştirdi.

Son zamanlarda hükümet, geçtiğimiz aylardaki grev hareketleri ve özellikle de Şirketi Hayriye işçilerinin grevi karşısında, işçi hareketini sıkı bir biçimde ele almaya karar vermiş bulunuyor. Hükümet, işçiler kendi haline bırakılırsa işçi hareketinin çok tehlikeli boyutlara ulaşabileceğini artık iyice kavramıştır. İsmet Paşa hükümeti, işçilere göstermelik bir örgüt sunmayı gerekli görüyor. Bu örgüt, "Cumhuriyet" adlı İstanbul gazetesinin deyimiyile, "her türlü siyasetten uzak olup, sadece ekonomik amaçlar güdecektir". İşte bu yolla hükümet, işçilerin hoşnutsuzluğunun önüne geçmeyi ve onların dikkatini siyasi meselelerden saptırmayı ummaktadır.

Sonuç olarak bu amaçla, 10 Ağustos 1925'te İstanbul'da İstanbul İşçi Yardımlaşma Derneğinin toplantısı yapıldı. Polis, sessiz kalarak toplantıyı onayladı. "Teali"nin eski yönetim kurulu yerine yenisi seçildi. Yeni yönetim kurulu başkanlığına da, artık fazlasıyla tanıdığımız Dr. Refik İsmail Bey, yani Kemalist partinin İstanbul örgütü sekreteri getirildi. Toplantı, aynı zamanda bir bildiri yayınlayarak işçilerin siyasi meselelerle hiçbir şekilde ilgilenmediklerini ilana karar verdi. İşçilerin siyasetle hiçbir ilgisi olamazdı.

Bu, Kemal hükümetinin işçi hareketini "dizginleme" yolundaki ilk deneyi değildir. Kemalist hükümet, komünistleri illegaliteye itmiş, işçi sınıfını öndersiz bırakmış, gazetelerini yasaklamıştır. Şimdi de, işçilerin gözünü boyamaya çalışıyor.

Ama boşuna! Bizzat Kemal hükümetinin kendi elleriyle geliştirmeye çalıştığı kapitalizmin mantığı, işçileri güya "siyaset"ten uzak tutsun diye dikilen tel örgüleri, kimsenin gözünün yaşına bakmadan bir bir devirecek, hükümetin hafiyesi "vasi" bayların işçi sınıfını zaptetmek için kurduğu kâğıttan şatoları yerle bir edecektir. Ve işçiler "siyaset"e katılacaktır. Türkiye işçi hareketi, kendini Kemalist "Zubatovcuların" cenderesinden kurtaracak, sınıf mücadelesi yolunda ilerleyecektir. Kemalistler, tarihin tekerleğini geriye döndüremeyeceklerdir.

Türkiye'nin sanayileşme süreci, işçilerin kitle hareketinin gelişmesi için yeterli bir temel oluşturuyor. Ve Kemalist "vasiler" proleter sınıf hareketini ne kadar zincire vurmaya çalışırlarsa, bu kitle hareketi de o ölçüde devrimci olacaktır...

Komünist Enternasyonal Dergisi
Aralık 1925, Özel Sayı, s. 75-84
(Türkiye Komünist ve İşçi Hareketi,
Aydınlık Yayınları, Mart 1979, s. 136-54)

Dr. Hikmet Kıvılcımlı'yı saygıyla anıyoruz...

Yaşamını davasına adanmış direngen bir devrimci

1902 Priştine doğumlu olan Hikmet Kıvılcımlı, 1920 yılından itibaren komünist hareket içinde etkin bir biçimde yerini alır.

1925 yılında gerçekleşen TKP 2. Kongresinde (Akaretler) Merkez Komitesi'ne seçilir.

1925 yılından hayatının sonuna kadar sürekli olarak kovuşturmalara, işkencelere maruz kalır ve toplam 22.5 yıl hapis yatar. Ağır işkencelere rağmen her seferinde poliste tam bir direniş sergiler.

İlk olarak 1925 Mayıs'ında tutuklanır, 10 yıl ceza alır. Bir yıl sonra af yasası ile çıkar.

1927 Tevkifatı'nda üç ay hapse mahkum olur. Bu tevkifatının ardından yeniden oluşturulan MK'da yer alır.

1929 Tevkifatı'nda İzmir'de yargılanır. Dört buçuk yıla mahkum olur. Düşünsel yönden son derece verimli bir biçimde kullandığı zindan yaşamı, cezasının bitimine az bir süre kala, Cumhuriyetin 10. yılı dolayısıyla çıkartılan afı, 1933 yılı Ekim'i'nde sone erer.

Bunu izleyen dönemde "Marksizm Bibliyoteği" yayınevini kurar. Bu yayının faaliyetleri ile bir yandan marksist klasikleri Türkçe'ye kazandırırken, öte yanda ülke sorunlarına ilişkin kendi çalışmalarını yayımlar.

1934-1937 yılları arasında da yaygın ve yeraltı faaliyetlerinden dolayı işkence ve kısa süreli tutuklamalar yaşar. Bu yıllardaki yaygın faaliyetleri özellikle ordu ve bahriye içindeki genç kuşakları etkiler. Bundan hareketle 1938'de Harp Okulu ve Donanma davaları olarak bilinen tutuklamalar gerçekleşir. Kıvılcımlı

Donanma davasından 15 yıla mahkûm olur.

1950'de çıkan afı 12 yıl süren uzun süreli hapisliği sona erer. Hapishane sürecinde Tarih Tezi, Osmanlı Toplum Yapısı ve İslam Tarihi üzerine çalışmalar yapar.

Hapishane sonrası dönemde kendi tercihiyle o günkü TKP yönetiminde uzak duran Dr. Hikmet Kıvılcımlı, 1951 Tevkifatını izleyen yıllarda (1954) kendi çizgisinde Vatan Partisi'ni kurar. Vatan Partisi 1957 yılında kapatılır. Tutuklanan Kıvılcımlı bu kez 25 yıl hapis cezası alsa da daha sonra beraat eder.

1965 yılında Tarihsel Maddecilik Yayınları'nı kurar ve *Tarih, Devrim, Sosyalizm* kitabını yayımlar. Bu kitap, uzun hapislik yıllarında Doğu toplumları ve İslam tarihi üzerine yaptığı özgün çalışmaların ürünüdür ve Kıvılcımlı'nın ünlü "tarih tezi"nin asıl kaynağıdır.

1970 yılında, dönemin sorunlarına yönelik olarak *Oportünizm Nedir?, Halk Savaşının Planları, Devrim Zorlaması Demokratik Zortlama* vb. kitaplarını yayımlar.

Hikmet Kıvılcımlı 1971 yılında, hastalığının ağırlaşması üzerine yoldaşları tarafından tedavi için yurtdışına çıkarılır. Alanya'dan başlayan Suriye üzerinden Bulgaristan ve Doğu Almanya'ya geçen Dr. Hikmet Kıvılcımlı, tedavi edilmek bir yana her iki ülkeden de çıkarılır. Bu utanç verici tutumun gerisinde İsmail Bilen'in özel referansları olduğunu artık biliyoruz. Nihayet Yugoslavya'ya kabul edilir ve çok geçmeden, 11 Ekim 1971'de, Belgrad'da hayatını kaybeder.

Anısı önünde bir kez daha saygıyla eğiliyoruz.

Kriz, pandemi ve işçi sınıfını bekleyen felaketler

D. Meriç

Alman tekellerinin, kapitalist aşırı üretim ekonomisinden kök alan krizi, pandemi koşullarında iyice derinleşmiş, işçi ve emekçiler için sonuçları çok ağır olacak bir düzeye evrilmiştir. Özellikle son beş yıldır otomobil sanayisi üzerinden ortaya çıkan kriz, sektörün yan kolları olan yedek parça üretimi, metal ve elektronik işkollarında ağır bir biçimde hissedilmektedir.

Alman ekonomisinin son on yıldır ağır bir krizle cebelleştiği gerçeği, Wiesbaden'deki Federal İstatistik Dairesi'nin (Destatis) verilerinden de yansıyor: "Mayıs 2010'dan bu yana çalışan kişi sayısında en büyük yüzdelik düşüş yaşanırken, 5,5 milyon kişinin istihdam edildiği imalat sanayisinde neredeyse bütün sektörlerde çalışan sayısı azalmıştır. En büyük düşüş yüzde 5,6 ile metal üretimi ve işleme sektöründe oldu. Plastik üreticilerinde yüzde 5,1 istihdam azalması olurken, otomobil üretiminde yüzde 4,1 ve makine üretimi sektöründe ise yüzde 3,8 istihdam düşüşü kaydedildi." Dünyanın beşinci ve Avrupa'nın en büyük ekonomisi olan Almanya'da kriz, son on yıldır kademeli olarak derinleşerek sürmektedir. Pandemi, durumu daha da ağırlaştırmıştır. Alman ekonomisi 2020'de tarihi seviyede küçülerek bir önceki yılın aynı dönemine göre yüzde 11,3 daralmıştır.

KAPİTALİST TEKELLER FATURAYI EMEKÇİLERE ÖDETİYORLAR

Son elli yılın en büyük tarihi daralmasını yaşayan Alman ekonomisi ve bundan sorumlu olan kapitalist tekeller, korona salgınına da fırsata çevirerek, işçi ve emekçilere karşı dizginsiz bir saldırı programı hazırlıyorlar. Bu saldırıların birinci sırasında işten atmalar gelmektedir. Duisburg-Essen Üniversitesi İşletme ve Otomotiv Ekonomisi Bölümünden Prof. Dudenhöffer, sektörel araştırma verilerini *Deutsche Welle*'de paylaşırken, "Alman otomotiv markalarının depolarında, toplam 1,3 ile 1,7 milyon araçlık stokunun bulunduğunu ve hiçbir şirketin bu üretim fazlalığı kapasitesini yıllarca taşıyamayacağını vurguluyor." Haberde Dudenhöffer'in, "bu sebeplerden dolayı, 'iyimser bir tahminle' şu an otomobil üreticisi firmalarla, onların yan sanayinde çalışan yaklaşık 830 bin kişiden en az 100 bin kişinin işine son verileceği öngö-

rüsünde bulundu"ğu belirtiliyor.

Yine aynı konuda, mali danışmanlık firması Allianz tarafından, 17 Haziran'da, "Avrupa'da dokuz milyon istihdam risk altında" başlıklı bir rapor yayınladı. Raporu göre, "Avrupa'nın en büyük beş ekonomisinde (Almanya, İngiltere, Fransa, İtalya, İspanya) kısa süreli çalışma ödenekleri programına dahil olan milyonlarca (45 milyon) kişi, devlet koruma programlarının süresinin dolması durumunda önümüzdeki yıl işlerini kaybetme riskiyle karşı karşıya." Raporun devamında kısa süreli çalışma ödeneği uygulamasının devam etmesi durumunda bile önümüzdeki yıl içinde 4,3 milyon çalışanın işini kaybedileceği tahmine yer veriliyor.

İşten atma saldırılarının yanı sıra kapitalist tekeller üretim giderlerinin düşürülmesi adına Almanya'da "çok fazla olan" sosyal hakların kısıtlanmasını şart koşmaktadırlar. Bunun anlamı çalışanlar için toplu sözleşme görüşmelerinde sıfır ücret artışı demektir. Şimdiden birçok işyerinde işçi ücretlerinin düşürülmesi gündeme getirilmiştir. On yılların mücadelesi ile kazanılmış olan izin ve Noel bayramı ödenekleri kaldırılmaktadır. Yıllık izinlerin kısaltılması, işyerleri tarafından ödenmekte olan ek emeklilik hakkının kaldırılması saldırıların diğer halkalarıdır. Yanı sıra taşeron işçiliğinin yaygınlaştırılması, esnek çalışmanın kalıcı hale getirilmesi, işten atmaların kolaylaştırılması, mesailerin ödenmemesi vb. onlarca saldırı işçi ve emekçileri daha da köleleştirmek için uygulanmaya konulmuş bulunmaktadır. Kapitalist tekeller ve onların hizmetindeki sermaye devletleri, krizin faturasını emekçilere ödeyebilecek

için tam bir uyum içerisinde ortak hareket etmektedirler.

TOPYEKÜN SALDIRILARA KARŞI TEK ÇÖZÜM DEVRİMCİ SINIF HAREKETİ!

Dünyanın her tarafında, sermaye işçi ve emekçilere karşı topyekün bir saldırı başlatmış bulunmaktadır. Uğruna ağır bedeller ödenerek elde edilmiş olan bütün kazanımlar, kapitalist tekeller tarafından hedef tahtasına çakılmış bulunmaktadır. İşçi sınıfı tüm bu saldırıları düzenin icazet sınırlarını aşan, devrimci sınıf kimliği üzerinden yaratacak olan örgütlü militan mücadele yollarına başvurarak püskürtebilir. Günümüz koşullarında sermayeyi saldırılar konusunda bu kadar cüretkâr kılan, tam da işçi sınıfının içinde bulunduğu atalet ve örgütsüzlük durumudur.

İşçi sınıfı sermayenin saldırılarının yanı sıra, başta sendikal bürokrasi olmak üzere burjuva liberaller ve devrim iddiasını çoktan yitirmiş olan reformist partilerin ağır ideolojik kuşatması altındadır. Sendikal bürokrasi, kapitalist tekellere, saraylara "sosyal barış" ilan ederek, "aynı gemideyiz" yalanlarıyla işçi sınıfını hiçbir şekilde sebebi olmadığı bu krizin faturasını ödemesi için itaat etmeye zorlamaktadır. Sınıfın kitle örgütleri olan sendikalar, başlarına çöreklenmiş bürokratlar sayesinde, kapitalizmin bu kadar kapsamlı saldırıları karşısında utanmazca tam bir suskunluk içerisindeyler. Bir ihanet çetesine dönüşmüş olan bu bürokratlar kastı, en ufak mücadele bir yana, işçi ve emekçileri atıl bir durumda tutabilmek için elinden gelen bütün çar-

bayı ortaya koymaktadır.

Burjuva liberaller takımı ise, pandemiyle daha da derinleşen krizi insanlığın ortak bir sorunu ilan ederek, toplumun bütün kesimlerini ortak sorumluluk paylaşmaya davet etmektedir. Bu liberaller kapitalizmin aşırılıklarının törpülenmesi, sosyal adalet, işçi ve emekçilere biraz daha fazla kısıntılar verilmesi, sınıflar arası sosyal barış vb. yalanlarla beslendikleri sistemi korumaya, kapitalizmin ömrünü uzatmaya çalışmaktadırlar. Bu satılmışlar, vakıflarıyla, sendikal bürokrasi içerisindeki güçleriyle, adı sol olan partileriyle işçi sınıfının devrimci bir kimlik kazanmasına karşı amansız bir mücadele yürütmektedirler.

Devrim iddiasını bayraklarından, bilimsel sosyalizm düşüncesini programlarından çoktan çıkartmış olan küçük burjuva halkçı hareket ve partiler ise, işçi sınıfının tarihsel rolünü anlamayarak ona yabancılaşmaktadırlar. Oysa bilimsel sosyalizmin kurucuları Marx ve Engels, *Komünist Manifesto*'da, "Bugün burjuvaziye karşı karşıya gelen bütün sınıflar içinde yalnızca proletarya gerçekten devrimci bir sınıftır. Öteki sınıflar modern sanayi karşısında çürür ve en sonunda ortadan kaybolurlar; modern sanayinin özel ve asıl ürünü proletaryadır" diyerek, işçi sınıfının tarihi devrimci rolünün altını önemle çizmişlerdir.

İşçi sınıfının devrimci bir kimlik kazanmasının yolu, en başta onun ileri kesimlerinin bilimsel sosyalizm düşüncesi ışığında eğitilerek örgütlenmesini şart koşar. Bilimsel sosyalizm düşüncesi ise işçi sınıfına dışarıdan, yani, bunu kendisine bir program edinmiş devrimci sınıf

partileri tarafından taşınabilir. Bugün işçi sınıfının devrimci sınıf kimliği ile mücadele sahnesine çıkabilmesi için gereksinim duyduğu ve en büyük ihtiyacı olan çalışma tarzı budur. Oysa sınıfa yabancılaşanlar bir tarafa, sınıf içerisinde çalışma yaptığını iddia edenler, yasal sınırlara hapsolmuş icazetçi kaygı ve reformist politikaları ile sınıfın devrimcileşmesi önündeki en büyük engeldirler.

Kapitalizmin topyekün saldırıları karşısında, işçi sınıfını sadece kırıntılar elde etmek için mücadeleye çağırmak, bunun için çaba sarf etmek kaçınılmaz olarak elde olanları da yitirmekten başka bir işe yaramaz. Sınıflar mücadelesinin bütün tarihi deneyimleri işçi ve emekçilerin sahip olduğu bütün kazanımların gerisinde, yasal sınırları aşan militan devrimci mücadeleler olduğunu ortaya koymaktadır. Dolayısıyla, devrimci hedeflerden kopartılarak, salt reformlar için verilen mücadelenin ne kazanımları ne de kalıcılığı olabilir. Komünistlerin 15 yıl öncesine ait ve olduğu gibi doğrulanan aşağıdaki değerlendirmelerini kavrayan bir siyasal sınıf çalışması, günümüzün en yakıcı ihtiyacıdır:

"Bugün bu kazanımlar bir kez daha sermayenin karşı saldırısına konu olmuştur ve işçi sınıfı onları ancak yeni devrimci sınıf mücadelelerine girilerek yeniden elde edebilir. Özellikle devrimci sınıf mücadeleleri diyoruz; zira 150 yıllık tarihi dönemin toplamı üzerinden biliyoruz ki, burjuvazi devrim tehdidiyle yüz yüze kalmadıkça, bu hakları bir parça istikrarlı bir biçimde vermeye kolay kolay yanaşmamıştır, yanaşmayacaktır da."

"Dolayısıyla tüm bu tarihi ders açıkça göstermektedir ki, kapitalizm altında reformlar ancak devrim mücadelelerinin yan ürünleri olabilirler. Sınıf mücadelesi kapitalizmin yıkılmasına, yani toplumsal devrime varılmadığı sürece de, bu kazanımlar, kendi o sınırlı ve güdük halleriyle hiçbir biçimde istikrarlı ve kalıcı olamazlar. Bunalımlara ve güçler dengesindeki değişime bağlı olarak burjuvazi tarafından karşı saldırıya konu edilir ve çoğu durumda da yeniden gasp edilirler. Bugün dünya ölçüsünde olup bitenler şahsında açıkça görmekte olduğumuz gibi."

"Aynı tarih dersinden önümüzde yeni bir devrimci sınıf mücadeleleri döneminin uzanmakta olduğunu çıkarabiliriz. Sınıf ilişkileri ve mücadelelerinin tarihsel diyalektiği buna işaret etmektedir, olayların mantığı bunu hazırlamaktadır. Bizzat sermayenin karşı saldırısıyla 'sosyal devlet' geride bırakıldığına göre, bunun geçici olarak sağladığı sosyal barış da geride kalacaktır. Buna kesin gözüyle bakabiliriz." (Ekim, Sayı: 241, Mart 2005, Başyazı)

Almanya'da kamuda uyarı grevleri yaygınlaşıyor

Almanya'da federal, eyalet ve yerel düzeydeki kamu işletmelerinde 2,3 milyon kamu çalışanını ilgilendiren toplu sözleşmelerin ikinci turunda kapitalistler cephesinden hiçbir teklifte bulunmaması üzerine 22 Eylül'de başlayan uyarı grevleri yaygınlaşarak sürüyor.

"Uyarı grevi" nedeniyle kreşlerde, hastanelerde, bankalarda, çöp ve temizlik işletmelerinde, polis ve itfaiye teşkilatlarında, okullarda, belediyede, devlet dairelerinde, toplu taşımacılıkta çalışan binlerce kamu emekçisi farklı eyaletlerde, farklı sürelerde iş bırakma eyleminde bulundu. Kent merkezlerinde yürüyüş ve mitingler gerçekleştirdi.

Büyük Berlin hastaneleri Charité ve Vivantes'te de Korona salgınının başlangıcında balkondan gelen alkışla yetinmeyen sağlık emekçileri Ekim ayının ilk haftası iki gün greve gitti.

UYARI GREVLERİ SÜRÜYOR

Birleşmiş Hizmet İşleri Sendikası (Ver.di) daha önce ilan edilmiş olan uyarı grevlerini genişletileceğini açıklamıştı. Bu kapsamda, 6 Ekim'de Hessen'de greve çıkılırken, Aşağı Saksonya ve Bremen'de 7 Ekim, Kuzey Ren-Vestfalya ve Baden-Württemberg'de 8 Ekim, Bavyera'da 9 Ekim, Berlin ve Brandenburg'daki yerel toplu taşıma şirketlerinin çalışanları için de 9 Ekim Cuma günü uyarı grevi ilan edildi.

Ver.di, uyarı grevleriyle toplu sözleşme görüşmelerinde eyalet hükümetleri üzerinde baskıyı artırmak istiyor.

Birleşik Hizmet İşleri Sendikası (Ver.di) ve Memurlar Memurlar Birliği (DBB), kamu çalışanları için, yüzde 4,8 oranında ücret zammı, çirak ve stajyerlere yapılan aylık ödemeye 100 avro zam istiyor. Ayrıca Almanya'nın doğu ve ba-

tsında çalışma sürelerinin eşit hale getirilmesini talep ediyor.

KAMU TAŞIMACILIĞINDA UYARI GREVLERİ

Kamusal toplu taşımacılıkta da 29 Eylül 2020'de ülke çapında uyarı grevi vardı. Kamuya ait 130 toplu taşıma şirketinde 24 saatlik iş bırakma eyleminde, otobüs ve metro seferleri yapılmadı, ulaşım büyük ölçüde aksadı.

Grevler, kamusal ulaşım ve toplu taşımacılık alanında 87 bin kamu çalışanı için çalışma koşullarının iyileştirilmesine yönelik toplu sözleşme görüşmelerinde bir sonuç alınamaması üzerine gerçekleştiriliyor.

Ayrıca Ver.di kamu taşımacılığında tüm ülke çapında geçerli olacak bir toplu sözleşme çerçevesi üzerine görüşmek istiyor. Kamu işvereni (VKA) ise böyle bir toplu sözleşmeyi kategorik olarak reddediyor.

Çağrılan şirketlerde greve katılım yüzde 90'ın üzerindeydi. Kamu ulaşım ve toplu taşımacılık alanında uyarı grevine katılımın geniş olması giderek kötüleşen çalışma koşullarına duyulan tepkiden kaynaklanıyor. 2000 yılına göre çalışanların sayısı yüzde 18 azalırken, yolcu sayısı aynı dönemde dörtte bir arttı.

Ver.di'nin müzakerelerin sürüp sürmeyeceğinin 2 Ekim'e kadar bildirilmesi istemine karşılık VKA müzakereyi reddettiği için uyarı grevleri Ekim'in ikinci haftasında da devam etti.

TEKELLER KURTARILYOR, İŞÇİLER KÖLELİĞE MAHKÛM EDİLİYOR

İlkbaharda hastanelerde ve yaşlıların bakım evinde çalışan hemşireleri "kah-

ramanlar" diyerek alkışlayan Alman sermaye devletinin sözcüleri, "sistem için önemli" diye tanımladıkları, kreşlerdeki öğretmenleri, okullardaki öğretmenleri, sosyal hizmet görevlilerini, aşırı kalabalık otobüs ve metro sürücülerini, greve gitmeleri konusunda sorumsuzlukla suçluyor, yüzde 4,8 ücret artışı talebini "tamamen aşırı" olarak reddediyor, uyarı grevini "halka yönelik bir saldırı" olarak nitelendiriyor.

Kapitalist tekellerin kurtarılması için, milyarlarca avro luk yardım paketleri açan sermaye iktidarı, boşalan kasaların doldurulması için işçi ve emekçilere kölelik koşulları dayatıyor. Kazanılmış hakları gasp edilen işçi ve emekçilere düşük ücret, sıfır zam reva görüyor. Hatta, bazı yerlerde işçilerin haklı taleplerine karşı saldırılarla cevap veriyor. Örneğin Mittelbaden-Nordschwarzwald'ın kamusal taşıma şirketleri, müzakerelerin ikinci turunda, teklif verme yerine, iki sayfalık bir liste sunarak, haftalık çalışma süresinin 40 saate çıkarılması, Noel Arifesi ve yılbaşı gecesinin tatil günlerinden çıkarılması, Noel ikramiyesinin yüzde 70'e indirilmesi, tatil ücretinin kaldırılması ve işyerinin durumu gibi nedenlerle işten çıkarmaların gelecekte izin verilebilirliğini talep ediyorlar.

Sermayenin bahanesi hazır: Koronavirüsün sebep olduğu ekonomik krizin vergi gelirlerini azalttığı ve özellikle belediyelerde kamu sektörü finansmanını sıkıntıya soktuğu.

Kapitalist tekellerin ve sermaye iktidarının istemleri doğrultusunda işçi-emekçilerin haklarını gasp etmeye dönük saldırılar karşısında işçi sınıfıyla emekçilerin ortaya koyacakları direniş, gündemdeki toplu sözleşmelerin seyrini belirleyecektir.

Pandemili kapitalizm:

Milyarderler zenginlik rekoru kırıyor

Covid-19 pandemisi döneminde sermaye devletlerinin uyguladıkları ekonomi politikalar milyonlarca işçiyi işsizler ordusuna katıp yoksulların sefaletini derinleştirirken, kapitalist toplumun egemenlerinin servetlerine servetler katarak daha da zenginleşmelerini sağladı.

İsviçre'nin en büyük bankalarından UBS'nin raporuna göre, pandemi döneminin ilk beş ayında milyarderlerin serveti yüzde 27,5 oranında artarak 10,2 trilyon dolar gibi tarihi rekor seviyesine ulaştı. Salgının başlangıcında yüzde 50'den fazla değer kaybı yaşanan borsalar, sermaye devletlerinin parasal genişleme politikalarına bağlı olarak kayıplarını telafi ederek yeniden yükselişe geçti. Parasal genişleme politikaları iddia edildiği gibi istihdam alanlarını koruyup yenilerini yaratmaktan çok borsalara aktı. Kapitalistler, Mart-Nisan aylarında düşüşe geçen borsalardan topladıkları hisse senetlerinin yeniden yükselişe geçmesiyle birlikte rekor kârlar elde ettiler.

UBS raporunda, "milyarderlerin servetinin, 2017 sonundaki 8,9 trilyonluk zirveyi geçerek yeni bir pik yaptığı" belirtildi. Buna göre, Covid-19 sürecinde dünyadaki milyarder sayısı da 2 bin 189'a yükseldi.

Deutsche Rundfunk'ta yayınlanan araştırmaya göre, bu 'en zenginlerin' servet artışında UBS ve danışmanlık şirketi PwC önemli ölçüde rol oynuyor. 'En zenginleri' "Tesla'nın sahibi Elon Musk ve Çinli ilaç şirketi Zhong Huijhan gibi 'teknoloji öncülerinin' açık ara ile temsil ettikleri, servetlerini büyük bir hızla artırmayı başardıkları" açıklandı.

Milyarderin üçte birinin olduğu ABD'yi Çin ve Almanya izliyor. Almanya'da 119 milyarder bulunuyor. Avrupa'nın en büyük ekonomisi olan Almanya'da 119 milyarder toplam varlıkları 595 milyar dolar. Mart 2019'da yapılan bir önceki araştırmada, bu miktar 500,9 milyar dolardı. Almanya'nın 'süper zenginler kulübü' bir yılda 114 üyeden 119 üyeye yükseldi. Araştırmada pandemi sürecinde "teknoloji ve sağlık sektörü gibi inovatif alanlarda ortalamanın üzerinde servet büyümesinin yaşandığı gözlemlendi" denildi.

Manager Magazin (Yöneticiler Magazini) tarafından kısa süre önce yayınlanan bir sıralamaya göre, Almanya'nın en

zengini, 32 milyar avro servetle Reimann ailesi olurken, ikinci sırada 30 milyar avro servetle Lidl'in kurucusu Dieter Schwarz yer alıyor. Ancak 20 Eylül'de yayınlanan *Welt am Sonntag* Dieter Schwarz'ın servetinin 41,8 milyar avro ile birinci sırada olduğunu açıkladı.

BİR TARAFTA ZENGİNLİK DİĞER TARAFTA SEFALET

Milyarderler servetlerine servet katarken, kapitalist düzeninin pandeminin de etkisiyle derinleşen krizleri işçi-emekçilere fatura ediliyor. Dünya yeni bir yoksulluk dalgasıyla karşı karşıya bulunuyor. *Junge Welt*'te yer alan habere göre, ekonomideki çöküşle yoksulların sayısı arttı. Dünya Bankası'nın iki yılda bir yayınlanan refah raporunda, salgının bu yıl 88 ile 115 milyon insanı aşırı yoksulluğa sürükleyeceği öngörülüyor. Ekonomik çöküşün ağırlığına bağlı olarak, bu sayı 2021 yılına kadar 150 milyona yükselebilir.

Dünya Bankası tanımına göre, günde 1,90 doların altında gelire yaşayan herkes aşırı yoksulluk içinde yaşıyor. Dünya Bankası'na göre bu yoksullaşma, bu yıl dünya nüfusunun yüzde 9,1 ile 9,4'ünü etkileyecek.

TÜRKİYE'DE DE DURUM FARKLI DEĞİL

Kapitalizm, dünya genelinde servet-sefalet arasındaki uçurumu derinleştirirken, Türkiye'de de durum farklı değil. Dinci-gerici AKP-MHP iktidarının şefleri yeni sosyal yıkım politikalarını hayata geçirmek için hazırlanırken, emekçilere yoksulluk reva görüyor. Yoksulluğa da "sabretmek gerektiğini" vaaz ediyorlar.

AKP şefi Tayyip Erdoğan, sarayında

düzenlenen Camiler ve Din Görevlileri Haftası'nda yaptığı konuşmada, "Müminin görevi yoksullukta sabretmektir" diye fetva verdi.

Milyonlarca işçi-emekçinin yaşamını kabaşa çeviren ekonomik krize "çare bulan" AKP şefi, "Bu hayatın albenisini kendisini kapıran insan, dünyasını da ahiretini de kaybeder. Müminin görevi varlıkta şımarmamak, yoklukta sabretmektir. Gerçek mümin acıyı bal eyleyen-dir" ifadelerini kullandı.

Haklarını arayan işçilere, haksızlıklara karşı mücadele eden ilerici, devrimcilerle zorbalıkla saldırırken, işçi-emekçilere "sabretmeyi", zenginlere "şımarmayı" öğütüyor. Bunun yanı sıra, kendisi lüks ve şatafata doymazken israflarını da dudak uçuklatacak düzeyde arttırıyor. Sayıştay raporuna göre Cumhurbaşkanlığı'nın 2019 yılı harcaması bir önceki yıla göre 4 kat artarak 3,6 milyar TL oldu. Bu harcama, günlük 10 milyon TL'ye denk düşüyor.

Görülüyor ki AKP şefinin fetvaları kendileri için geçerli değil; zenginlerin şımarıklığı ayyuka çıkarken, işçi sınıfı ve emekçiler koronavirüs belasında ölüm-açlık ikileminde ağır sömürüye mahkûm ediliyor, "Acıyı bal eylemeye" zorlanıyor. Fakat bu tam da kapitalizmin doğasından kaynaklanıyor; işçi-emekçiler "acıyı bal eyleyecek" ki, kapitalistler servetlerine servet katsınlar.

Bu durumda, bu gidişata dur demek de "acıyı bal eyleyen" işçi sınıfına ve emekçilere düşüyor, aksi takdirde bu ücretli kölelik düzeni işçi-emekçileri ölümüne sömürmekten de, sefalete mahkûm etmekten de geri durmayacak...

Sinan yoldaş için Berlin'de anma

Teslim Demir ve Ulucanlar anısına, sınıf devrimcileri tarafından 4 Ekim Pazar günü, Berlin'de bir anma etkinliği düzenlendi. Dersim Kültür Gemeinde'de yapılan etkinlik için tutulan salon, parti şehitlerinin yanı sıra devrimci önderlerin posterleriyle donatıldı. Saat 15.30'da kısa bir selamlama konuşması ve saygı duruşuyla başlayan etkinlikte ilk olarak sinevizyon gösterimi yapıldı.

Sinan yoldaşın yaşamından kesitlerin ve katıldığı kimi etkinliklerden konuşmaların yer aldığı sinevizyonun ardından, Türkiye Komünist İşçi Partisi adına bir yoldaş tarafından konuşma yapıldı. Konuşmada, Sinan yoldaşın yitirildiği Eylül ayının son haftasının, aynı zamanda Ulucanlar katliam ve direnişinin de 21. yıldönümü olduğu hatırlatılarak, Ulucanlar'da devrimcilerin ölümüne direndikleri vurgulandı.

Konuşma, 60'ların sonundan itibaren hem bir önder hem de bir devrim emekçisi olarak bu mirasın yaratıcılarından olan Sinan yoldaşın hayatı ve mücadelesinin anlatımıyla sürdü. Güncel tabloya dair gerçekler vurgulanarak, yeni devrimlerin önümüzdeki tarihsel dönemin gündemi olduğu belirtildi. Teslim Demir, Habip Gül, Ümit Altıntaş gibi devrimciler tarafından son 40-50 yılda devrim bayrağını yükseklerde tutma misyonunun önemine işaret edildi. Parti konuşması, devrim yolunda ölümsüzleşen devrimcilerin anıları ve mücadelelerinin hep yaşatılacağına altı çizilerek bitirildi.

Etkinlik programı iki genç yoldaşın şiir dinletisiyle devam etti. Bu bölümde ayrıca, Sinan yoldaşı tanıyan konuklardan emektar bir dost, gerçek anlamda yüreğini de katarak Hasan Hüseyin Korkmazgil'in *Yerlerimiz* (Ben işçi çocuğuyum) ve Nazım'ın *Duvar* şiirlerini seslendirdi.

Son olarak emekçi bir dostumuz müzikleriyle katkı sundu. Sinan yoldaşın sevdiği türkülerin de yer aldığı müzik dinletisi, Avusturya İşçi Marşı'yla noktalandı.

Pandemi koşulları gözetilerek örgütlenen ve katılımcıların beğeniyle karşıladıkları anma etkinliğinde "Teslim Demir – Devrim adamı yarım asır" kitabının satışı da yapıldı. Programın bitiminde yapılan sohbetlerin ardından etkinlik sona erdi.

KIZIL BAYRAK / BERLİN

Sudan hükümeti ile “Devrimci Cephe” arasında “barış”

Sudan’da 1989’da askeri darbeyle yönetimi ele geçiren dinci diktatör Ömer el-Beşir, Nisan 2019’da askeri müdahaleyle devrilmişti. Sudanlı emekçilerin, ülkede büyüyen ekonomik krize ve artan dinci-faşist baskılara karşı başlattığı militan kitle gösterileri, Beşir’in yerine yönetime el koyan orduya karşı da devam etti.

El Beşir’e karşı mücadelede emekçilerin çatı örgütlenmesi olan “Özgürlük ve Değişim Bildirgesi Güçleri” (ÖDBG), darbecilere karşı eylemlerinde bir dizi istemin yanısıra yönetimin sivillere devredilmesini talep ettiler. Darbeciler ise görüşme manevralarıyla halkı oyalamaya çalıştılar. Bunun üzerine ÖDBG’nin talebi ve sendikaların çoğunu bünyesinde bulunduran Sudan Profesyoneller Derneği’nin (SPA) çağrısıyla iki gün sürecek genel grev başlatıldı. Eylemciler genel grevin ardından darbeciler yönetimi sivillere devredinceye kadar eylemlerine aralıksız devam edeceklerini ilan ettiler. Genel grevin örgütlenmesinde yer alan muhalif liderlerden Siddik Faruk, “*Greve katılım beklentimizin çok ötesinde. İki günlük grev ile tüm dünyaya Sudan halkının gerçek bir değişim istediğini ve gücün ordunun tekelinde olmasını istemediği mesajını vermeyi amaçlıyoruz*” dedi.

Öncelikle ulaşımı etkileyen grevden dolayı çok sayıda iç ve dış hat uçak seferleri iptal edildi. Başkent Hartum başta olmak üzere birçok kentte otobüs firmaları ve otoparklarda çalışan görevliler iş bıraktı. Sudan Doktorlar Komitesi, acil, yoğun bakım servisleri, diyaliz merkezleri ve küçük yerleşim birimlerindeki sağlık merkezleri dışında sağlık çalışanlarının greve gittiğini duyurdu. Bununla birlikte nöbetçi eczaneler dışındaki eczaneler de hizmet vermedi. Halkın devam eden basıncı altında bulunan askeri yönetim, belli talepleri yerine getirdi. Askeri yönetim, Sudan Komünist Partisi’nin de etkin bir şekilde yer aldığı kitle eylemleri ve grevler karşısında geri atarak, iktidarı dinci diktaya karşı harekette etkin olan güçlerle paylaşmak zorunda kaldı.

Ülkede kesintisiz olarak devam eden grevler ve kitle gösterilerinin de etkisiyle Güney Sudan Devlet Başkanı Mayardit, Sudan Askeri Geçiş Konseyi ile silahlı hareketler arasında uzlaşma sağlanması amacıyla arabuluculuk girişimi başlattı. Ülke rejim değişikliği sonrasında “Adalet ve

Eşitlik Hareketi”, “Sudan Halk Kurtuluş Hareketi-Kuzey (SPLM-N)” isimli silahlı hareketleri bünyesinde barındıran ve yıllardır hükümete karşı mücadele eden Sudan Devrimci Cephesi, devlete karşı savaşa son vermişti.

Sudan hükümeti ile ülkenin batı ve güneyinde Devrimci Cephe bünyesindeki 9 silahlı örgütle çatışmaları sona erdirecek nihai barış anlaşması görüşmeleri başladı. Orgeneral Muhammed Hamdan Dakalu, Devrimci Cephesi Başkanı El Hadi İdris ve silahlı hareketlerin temsilcileri Sudan hükümeti ile ülkenin batı ve güneyinde Devrimci Cephesi bünyesinde 9 isyancı silahlı örgüt arasındaki çatışmaları sona erdirecek nihai barış görüşmeleri başladı. Bu görüşmelerin sonucunda, Sudan’da Egemenlik Konseyi üyesi Muhammed Hasan et-Teayişî ile Devrimci Cephe arasında nihai barış anlaşması 3 Ekim’de imzalandı. Sudan hükümeti ile silahlı grupların temsilcileriyle birlikte Sudan Egemenlik Konseyi Başkanı Burhan, Güney Sudan Cumhurbaşkanı Mayardit, Çad Cumhurbaşkanı Debi, Mısır, Birleşik Arap Emirlikleri (BAE), Katar, Afrika Birliği ve BM temsilcileri de tanık ve garantörler olarak anlaşmayı imzaladı.

Anlaşma sonrası yazılı açıklama yapan Teayişî, halihazırda 18 olan eyalet sayısını 8 bölgeye düşürecek anlaşmanın, “bölgelerin gerçek yetki ve yönetimlere sahip ve yurttaşlar arasındaki hakların vatandaşlık esaslarına dayalı olmasını sağladığı ve bunların tamamının bir son-

raki anayasada güvence altına alınacağını” belirtti. Ancak, Abdelwahid Nur liderliğindeki SLM’nin bir kanadı ile Abdelaziz al-Hilu başkanlığındaki SPLM-N’den bir grup anlaşmaya katılmayı reddetti. Egemenlik Konseyi Başkan Yardımcısı Dakalu’yu protesto ettiği için Ağustos’ta müzakerelerden çekilen Hilu da Mavi Nil ve Güney Kurdufan için bağımsızlık referandumu yapılması ve ülkede laik bir devlet kurulmasını istiyor. Başbakan Abdullah Hamduk hükümetinin anlaşmaya yanaşmayan silahlı hareketleri ikna çabaları ise sürerken, protesto gösterileri de devam ediyor. Geçtiğimiz gün Sudan limanına giden yol protestocular tarafından kapatılırken, anlaşmaya karşı olan tershane işçileri sendikası da bir günlük grev ilan etti.

Sudan’da alışlagelmiş aksine hükümetin Sudan Halk Kurtuluş Cephesi kuzey kanadı ile imzaladığı anlaşmada, din ve devlet işlerinin birbirinden ayrılması ilkesinin garanti altına alınacağı belirtildi. Bu adım Sudan’ın mevcut gerçekliğinde radikal bir adım niteliğinde. Sudan’da din, dil, ırk ayrımı gözetilmeyecek çağdaş bir devletin kurulması için verilen mücadele birinci bağımsızlık dönemine kadar uzanıyor.

1958 yılında bağımsızlıktan sonra kurulan Sudan yönetimi, aradaki farklılıkları hesaba katmadan güney kesimini ülke içinde eritmek istedi. Bu da güneydeki halkın bağımsızlık talep etmesine ve bunun için silahlı mücadeleye başla-

masına neden oldu. Bunun sonucunda da buraya özerklik verildi. Ancak 1983 yılında Devlet Başkanı Cafer El Numeysi anlaşmayı feshedince çatışmalar tekrar başladı ve Sudan’da laik bir sistemi hedefleyen Sudan Halk Kurtuluş Hareketi kuruldu. 1985 yılında Numeysi’nin düşürülmesinden sonra Sudan yönetimi, Halk Kurtuluş Hareketi’yle tekrar anlaşmanın yürürlüğe girmesi ve şeriat kanunlarının kaldırılması konusunda uzlaştı. Ancak 1989 yılında Ömer El Beşir darbesi geldi ve şeriat kanunlarını tekrar yürürlüğe koyarak bütün anlaşmalara da darbe indirdi.

Kurduğu dinci diktaya “İslami Kurtuluş Devrimi” adını veren el Beşir din ve devlet işlerinin birbirinden ayrılmasını kabul etmediğini ve bu konunun tartışmaya açık olmadığını ilan etti. El Beşir zamanında silahlı çatışmalar daha da arttı ve iç savaş başladı. Birleşmiş Milletler’e göre, 2003 yılında sadece Darfur’daki çatışmalarda yaklaşık 300 bin kişi öldürüldü. Bundan dolayı, Tayyip Erdoğan’ın yakın dostu el Beşir başta olmak üzere eski hükümet liderleri soykırım ve insanlığa karşı suç işlemekle itham ediliyorlar. Uluslararası alandaki baskılar sonucu 2005 yılında yapılan anlaşma uyarınca 2011 yılında güneye kendi kaderini tayin hakkı verilmiş, bu da Sudan’ın ikiye bölünmesiyle neticelenmişti.

Dünyadan işçi-emekçi eylemleri

ENDONEZYA'DA İŞÇİLER SOKAKTA

Endonezya'da 5 Ekim Pazartesi günü yasalaşan "çalışanların hak ve güvencelerinin yok sayıldığı" yeni istihdam paketine karşı işçiler sokaklarda. 3 gündür eylemler düzenleyen işçiler, 8 Ekim günü de ülkede en az 12 yerde gösteriler düzenledi.

Hükümet, yasanın "bürokrasiyi azaltacağı" ve "yabancı yatırımı teşvik" edeceğini, istihdamı arttıracığını ve ekonomiyi canlandıracağını iddia ediyor. Yasa, Eylül 2019'dan bu yana tartışılırken, işçi sınıfı da grev ve eylemlerle yasa-ya karşı çıkıyordu.

İşçi sendikaları yeni istihdam yasasının yeniden düzenlenmesini talep ediyor. Yasa; iş güvenliği, asgari ücret, çalışma saati, izin, sözleşme yenileme, sosyal güvenlik ve kıdem tazminatı başlıklarında işçilerin haklarını gasp ediyor. Ayrıca ağır iş kollarında yabancı işçi kotasının kaldırılması maddesi de yasada yer alıyor. Düzenlemede, sermayenin çıkarları uğruna çevrenin tahribatına yol açacak maddeler de bulunuyor. Üç yıllık sözleşmelerin kaldırılması, kıdem tazminatlarının düşürülmesi gibi maddelerle ömür boyu sözleşmeli hale getirileceklerini, emekli maaş ve sigortalarını yitireceklerini düşünen işçiler aylardır protestolar gerçekleştiriyordu.

HİNDİSTAN'DA OTOMOBİL TEDARİKÇİSİ MAGNA DA GREV VE DAYANIŞMA

Hindistan'da Tamil Nadu eyaletine bağlı Oragadam'da, otomobil parçaları üreten Magna International fabrikasındaki işçiler 17 Eylül'de greve gitmişti. Sendika kurmaya teşebbüs ettikleri için

19 Mart'ta işten atılan dört arkadaşlarının işe geri alınması için greve giden işçiler, sendikanın onaylanması ve zorla başka bir işe vermelerden vazgeçilmesi ve ücret artışları için müzakerelerin yapılmasını talep ediyordu.

Motherson Otomotiv Teknolojileri ve Mühendisliği (MATE) işçileri de 22 Eylül'de Magna işçileri ile dayanışmalarını gösterdiler ve ortak bir protesto mitingine katıldılar.

Magna'nın yedek parça ürettiği Ford fabrikasından işçiler de sendikalarıyla birlikte Magna işçilerine destek için eylem yaptı.

Öte yandan Magna ve Ford kapitalistleri, işçilerin taleplerine karşılık vermek bir yana, sözleşmeli işçilerle niteliği düşürerek yan parça üretimine devam ediyor. Grevdeki işçiler; Magna ve onu bu üretime teşvik eden Ford kapitalistlerinin suç işlediklerini, bu şekilde araç üretiminde ihmaller bulunduğunu ve bunun "kaza"lara yol açabileceğini belirtiyor.

İRAN'DA PROTESTOLAR

Eylül ayının sonunda, ülkenin güneydoğusundaki Ahvaz'da bulunan Ramin

elektrik santralinde işçiler gösteriler düzenledi. 950 işçi işyerlerini korumak için ve kısmi özelleştirmeye karşı mücadele ediyor.

İran'da işçi ve emekçi kitleler arasında yoksulluk yaygın. Buna karşı çeşitli sektörlerde protestolar durmaksızın sürüyor.

İran'da işçilerin yüzde 70'inin ücretlerinin günlük temel ihtiyaçların yalnızca üçte biri için yeterli olduğu ifade ediliyor.

CEZAYİR'DE PROTESTO

Cezayir'in başkenti Cezayir'de yaklaşık 500 kişi 5 Ekim Pazartesi günü gösteri yaptı. Gösteriler 1988'deki demokratik hareketin 32. yıldönümüne atfen düzenlendi.

Geçen Şubat ayında başlayan protestoların şiarlarını taşıyan göstericiler, demokratik haklarının korunması ve ordunun geri çekilmesi taleplerinin yanı sıra yetersiz ve yozlaşmış devlet aygıtında reformlar yapılması için çağrıda bulundular.

Polis "korona koruması" bahanesiyle göstericilere saldırırken eylemde gözaltına alınanlar oldu.

İSRAİL'DE PROTESTOLAR

İsrail kabinesi, korona kısıtlamalarını protestolara getirilen yasaklarla genişletti. Çarşamba günü yapılan açıklamada, "salgının neden olduğu acil durumun 13 Ekim'e kadar uzatılmasına" karar verildi. Bu aynı zamanda gösteriler için düzenlemeleri de içeriyor.

18 Eylül'den bu yana yürürlükte olan uygulama, yurttaşların evlerinden 1000 metrelik bir yarıçapın dışına çıkmalarını yasaklıyor ve en fazla 20 kişilik gruplar halinde protestoya izin veriyor. Bu yasaklar, enfeksiyon riski ile gerekçelendirildi.

Bu yasağa rağmen 6 Ekim Salı akşamı Başbakan Benjamin Netanyahu'ya karşı protestolar kesilmedi. "Suç başbakanı" yazılı maskeler takan göstericiler Netanyahu'nun istifasını isteyen sloganlar attı. Kaşıklarla tavalara vurularak Covid-19 nedeniyle artan işsizlik ve geçim sıkıntısı protesto edildi. Bazı sokaklara barikat kuran polis ile eylemciler arasında zaman zaman arbede yaşandı.

Başbakan Netanyahu, Covid-19 salgınına yönetmedeki başarısızlığının yanı sıra yolsuzluk ve işlediği suçlar nedeniyle 4 aydır protesto ediliyor ve istifa etmeye çağrılıyor. Salgında ikinci dalğanın etkisine giren İsrail'de işsizlik de giderek artıyor.

BELARUS'TA YİNE KİTLESEL GÖSTERİ

Belarus'ta Lukashenko yönetimine karşı protestolar sürüyor, polisin saldırıları halkı sokağa çıkmaktan alıkoymuyor.

4 Ekim Pazar günü başkent Minsk'te 100 binden fazla kişi demokrasi ve özgürlük talepleriyle gösteri yaptı. Başkan Alexander Lukashenko'nun istifasını ve tüm siyasi mahkumların özgürlüğünü talep ettiler.

NORVEÇ'TE PETROL İŞÇİLERİ GREVDE

4 Ekim Pazar gününden bu yana, Norveçli petrol ve gaz üreticisi Equinor ASA'nın önemli 6 petrol sahasında, Lenderne sendikasında örgütlü 54 işçinin grevi nedeniyle üretim durdu.

Norveç Petrol ve Gaz Birliği ile sendika arasındaki ücret müzakereleri 29 Eylül'de başarısızlıkla sonuçlanmıştı.

Altı petrol sahası, günde 330 bin varil petrol üretiliyor. Bu, Norveç'teki üretiminin yaklaşık yüzde 8'ine denk düşüyor.

Bangladeş'te kadına yönelik şiddet protestoları yayılıyor

Bangladeş'te kadına yönelik şiddet ülke çapında yaygın gösterilerle protesto ediliyor. Ekim ayının başından bu yana kadına karşı şiddetin artmasına paralel olarak hükümete karşı geniş bir protesto hareketi gelişti, gösterilerde İçişleri Bakanını istifaya çağırın sloganlar atıldı.

Korona krizi ile birlikte kadınlara ve çocuklara yönelik sadece cinsel şiddet de arttı. Bangladeş'te 15 ve 30 yaş arasında kadın ve genç kızlar bu şiddetten en çok etkilenenler. Ülkede gerçek bir kovuşturma olmaksızın her gün en az 13 tecavüz yaşanıyor. Bu buzdağının sadece görünen kısmı.

Eylül ayında 12 yaşındaki bir kız öğrencinin hunharca tecavüz edilerek öldürülmesi toplumda büyük bir öfke yarattı. 40 yaşındaki bir kadının, işkenceyle ve toplu tecavüze uğraması ve ardından fotoğrafının sosyal medyada paylaşılması büyük tepkiye konu oldu. Kadın bu vahşete uğrarken, kocası da yan odada kelepçeli tutuluyordu.

Hükümetin kadınları ve çocukları cinsel şiddetten koruma konusunda hiçbir şey yapmadığını söyleyen kadınlar ülke çapında gösteriler düzenledi, yollara barikatlar kurdu, içişleri bakanını istifaya çağırıldılar.

Covid-19 döneminde kadınlara ve çocuklara ağır fatura

Pandemi koşulları ve pandemiye karşı çözüm ona alınan "önlemler" en çok kadınları ve çocukları etkiledi. Kapitalist devletlerin bu sorunu küçümsemesi ve çözümden uzaklaşması da buna paralel büyüdü. Toplumsal sorunlar büyüdükçe, devletin toplumsal sorunları çözme eğiliminin büyüyeceği beklentisinin boş bir beklenti olduğu bir kez daha gözler önüne serildi.

Böylesi dönemlerde, "aileyi ve çocuğu" koruma çabasının ikiyüzlülüğü daha da göze batar hale gelmektedir. Aileyi ve çocuğu koruma bakanlıkları, sosyal daireler vb. kurumlar, burjuva demokrasisinin riyakâr vitrinleri olmaktan başka bir rol oynamamaktadırlar.

Ayrıca pandemiden dolayı uygulanan kısıtlamalar, insanların haklarını arayabilecekleri kurum ve kuruluşları da işlevsiz hale getirdi. Başta kadınlar ve çocuklar olmak üzere haksızlığa ve şiddete maruz kalanların, sokaklarda seslerini duyurma, yetkililere taleplerini iletme ve her türlü hak arama girişimleri de kısıtlanmış durumda.

EĞİTİMSİZLİK

Dünyanın bütün ülkelerinde pandemiden dolayı okullar kapatıldı. Uluslararası çocuk hakları örgütü Plan International'ın verdiği bilgiye göre, 1,5 milyar genç ve çocuk okula ve üniversiteye gidemiyor. Bunların 743 milyonu kız çocuklarından oluşuyor. Online eğitimden faydalanmak, internet imkanı olmayanlar için imkansız. Dahası dünyanın bazı ülkelerinde çocuklar ailenin geçimine katkı sağlamak zorunda kaldıkları için çalışmak zorundalar. Eğitim için ne olanakları ne de zamanları var.

CİNSEL ŞİDDET ARTTI

Pandemi sürecinde artış gösteren ve zaten geçmişten bu yana süregelen sorunlar içinde cinsel şiddet, eğitim ve bakım sorunu, bazı ülkelerde çocuk evlilikleri de yer alıyor. Salgının başından beri dünyada 243 milyon kadın cinsel ve fiziksel şiddete maruz kaldı. Birleşmiş Milletler'in konuyla ilgili bir raporuna göre, bu saldırılar daha çok ev içinde gerçekleşmiş.

Çocuk yaşta kız çocuğunu evlendiren aileler, bunu sadece dini baskıdan dolayı değil, ekonomik zorunluluktan dolayı

yapmak zorunda kaldıklarını dille getiriyorlar. Kızlarını aklıktan koruma kaygısı ve eşler tarafından doyurulacakları beklentisi, aileleri bu vahim kararı almak zorunda bırakıyor. Açlığın asıl sebebinin pandemi değil, kapitalist-emperyalist sömürü düzeninin ta kendisi olduğu bilinen bir gerçekliktir. Bir başka deyişle çocukları bu evliliklerle zorlayan, dolayısıyla cinsel şiddete açık hale getiren bizzat sistemin kendisidir.

Bu süreçte çocukların fuhuşa zorlanmasında da artış yaşandı. Dünya çapında tırmanan işsizliğin ve açlığın sonucunda çocuk ticareti, zorla evlendirilen kız çocukları ve çocuk ticaretinin ayrıca artması bekleniyor.

Kadınlar ve çocuklara yönelik her türlü şiddetin ve kötülüğün yaygınlaşması, sadece görece geri ülkelerin sorunu değil. Fransa'da aile içi şiddet karantina uygulamalarından bu yana yüzde 30'luk bir artış gösterdi. IDW'nin (İletişim Bilimleri Haber Ajansı) yaptığı bir araştırmanın sonucunda, Almanya'da karantina günlerinde kadınların yüzde 3'ünün eşleri tarafından fiziksel şiddete maruz kaldığı öğrenildi. Yüzde 3,6'sı eşleri tarafından cinsel şiddet gördü. Çocukların %6,5'inin ise anne babaları tarafından fiziksel şiddet gördüğü kayıtlara geçti. Bu rakamlar kuşkusuz kurumlara ulaşan bilgiler. Dolayısıyla bilinmeyen ve duyulmayan olayların bu rakamların üstünde olduğuna şüphe yoktur.

Son olarak şiddet artışının, işini kay-

betmiş ailelerin içinde yaşanıyor olması ise, pandeminin faturasının yine yoksul ve emekçi ailelere çıkarıldığı gerçeğini ışık tutuyor.

YOKSULLUK VE ÇALIŞMA KOŞULLARI

Sağlık ve bakım alanında çalışanların büyük bölümü kadınlardan oluşuyor. ILO'nun (Uluslararası Çalışma Örgütü) verdiği bilgiye göre dünyada ücretsiz bakım işlerinin 4'te 3'ünü kadınlar yapıyor. Sağlık ve bakım işlerinin koşulları pandeminin dolayı daha da ağırlaşıyor. Dolayısıyla Covid-19'un kadınlara bulaşma riski çok daha yüksek.

Pandemi sürecinde yapılan araştırmalardan yansıyan bazı veriler de şunlar:

- Çocuk işçiliği pandeminin derinleştirdiği açlık ve yoksulluk koşullarında kaçınılmaz şekilde büyüdü. Çocuklara sadece şiddetten değil, sömürüden de daha fazla pay düştü.

- Birleşmiş Milletler tarafından yayınlanan rapora göre salgın ve etkileri nedeniyle 2019 ile 2021 arasında kadınların yoksulluktan yüzde 9,1'lik bir artışla etkileneneceği bekleniyor.

- Raporda salgının 2021 yılına kadar 47 milyon kadın ve kız çocuğu olmak üzere 96 milyon insan aşırı yoksulluğa sürüklenecek.

- Uluslararası çalışma örgütüne göre, Haziran 2020 itibarıyla, dünya genelinde ev işçilerinin yüzde 72'sinin Covid-19 nedeniyle işini kaybettiği tahmin ediliyor.

Meslek liselerinde sömürüye karşı birleşelim, mücadele edelim!

Pandemi döneminde meslek liseleri AKP-MHP iktidarı tarafından birer fabrikaya çevrildi. Salgın sürecinin temel gereksinimleri olan maske, dezenfektan vb. ihtiyaçlar için okullarda seri üretime geçildi. Bu da tüm topluma "alkış hak eden fedakârlık" olarak sunuldu. Ancak bir devlet bürokratinin ağızından "fedakârlık" sözü duyulduğunda bir durup düşünmek gerekir. Öyle ya ne zaman ekonomi çıkmaza girse bu toplumun yoksul emekçilerine "fedakârlık" zamanının geldiği hatırlatılır. Ne zaman kirli ve bencil çıkarları için savaşa girişler kendini "feda" edecekler bizim aramızda aranır. "Fedakârlık" sırası hiçbir zaman patronlara ve onları temsil eden iktidara gelmez.

Bu salgın sürecinde de "fedakârlık" yapmak bize dayatıldı. Rejimin başı T. Erdoğan "çarklar dönmeye devam edecek" diye emir verdi. Anne babalarımız, sermaye sahipleri zarar etmesin diye canları pahasına fabrikaları doldurmaya devam etti. Kapitalistler bencil kâr hırsları yüzünden üretime son sürat devam ederken, maske ve dezenfektan üretimi de meslek liseli- lere bırakıldı. Onlar için meslek liseli demek, bedava işçi demektir!

İşçi sağlığı ve iş güvenliği önlemleri alınmadan, bu alanda herhangi bir eğitim almadan okullarda seri üretime sürüldük. Çünkü devlet, pandemi aylardır gündemde olmasına rağmen hiçbir hazırlık yapmamıştı. Türkiye'de ilk hastanın saptanmasıyla birlikte meslek liseleri sömürü merkezlerine, biz öğrenciler ise bedava işçilere dönüştürüldük.

"Fedakârlık" kisvesiyle sunulan bu durum, azgın bir emek sömürsünden başka bir şey değildir. Sermaye devletinin, sorumluluğunda olan bir işi, meslek liseleri üzerinden bedavaya çözüme çabasıdır. Bu süreçte patronları kurtarmak için milyarlarca TL'lik destek paketleri açıklayan AKP-MHP iktidarı, yine bize "fedakârlık" yapmayı dayattı. Ancak ne meslek liseleri seri üretim alanları, ne de bizler köleyiz! Meslek liselerinde sömürüye karşı birleşelim, örgütlenelim, mücadele edelim!

MESLEK LİSELİLER BİRLİĞİ

Pandemi ve eğitim hakkı sorunu

GÜNCEL TABLO

Pandemi bir yıla yakın bir süredir dünyanın her yerinde etkisini göstermeye devam ediyor. Kapitalist sisteme ilişkin gerçekleri ortaya seren pandemi, toplumsal yaşamı derinden etkiledi. Milyonlarca işçi ve emekçi salgına yakalandı ve yüzbinlercesi yaşamını yitirdi. Bilim insanlarının öngörülerine ve kapitalist sistemin pandemi ile başa çıkma yöntemlerine bakıldığında, tablonun daha da ağırlaşacağı görülüyor.

Tek hedefi daha fazla kar olan kapitalist sistem, pandeminin ilk gününden bu yana bu anlayışla hareket etti. Sermaye iktidarları kapitalistleri vergi indirimleri, ekonomik destek, teşvik vb. bir dizi "önlemler" pandeminin etkilerinden korudular. İşçi ve emekçileri ise zorunlu olmayan üretim alanlarında dahi çalışmaya mecbur bırakarak, yeterli tedavi ve sağlık hakkına erişmesini engelleyerek, salgının hızla yayılmasına neden oldular. ABD ve Avrupa ülkeleri başta olmak üzere bir dizi gelişmiş kapitalist ülkede bile sağlık sistemleri çöktü. Milyonlarca işçi ve emekçi kendi kaderine terk edildi. Kapitalizmin tüm kurumları ile ne denli bir çürüme içinde olduğu bir kez daha gözler önüne serildi.

Yalnızca sağlık alanında değil, ekonomi, eğitim gibi bir dizi alanda da ciddi sorunlar yaşandı. Dünya çapında 50 milyondan fazla kişi işsiz kaldı. Örgün eğitime dünyanın birçok yerinde ara verildi, eğitim genelde dijital platformlarda devam etti. Bu durum, eğitime yeterince bütçe ayırmayan, neo-liberal eğitim politikaları izleyen ülkelerde, varolan fırsat eşitsizliğini daha da derinleştirdi. Uzun yıllardır, eğitime ayırdığı bütçe kademeli olarak düşen, paralı eğitim uygulamaları her geçen gün artan ve kalıcılaştırılan Türkiye'de de bu tablo etkisini gösterdi. Eğitim hakkı gibi devletin kamusal hizmetlerinden biri olması gereken bu önemli alan, pandemi ile birlikte en önemli sorun alanlarından biri haline dönüştü.

Kuşkusuz pandemi ve eğitim hakkının gaspı sorununu ele alırken, öncelikle bu gaspın hangi politikaların ürünü olarak başladığına değinmek gerekiyor. Zira eğitim hakkı yıllardır neo-liberal eğitim politikalarıyla çeşitli şekillerde gasp ediliyor.

Eğitim hakkı Türkiye'nin de taraf olduğu uluslararası sözleşmelerde ve anayasada en temel haklardan biri olarak sayılıyor, kamusal hizmet olarak görülüyor ve devletin "eşit ve ücretsiz" sağlama yükümlülüğü öne çıkarılıyor. Ama gerçek durum bunun çok uzağında. Sermaye devleti, parasız ve eşit eğitimi bir yük olarak görüyor. Eğitimin barınma, yemek, yol gibi en temel kalemleri dahi büyük bir pazarın metası haline geliyor. Bu kapsamda her alanda olduğu gibi eğitimde de neo-liberal politikalar devreye sokuyor. Eğitim kurumları niteliksizleştiriliyor, özel eğitim kurumları (özel okullar, lise ve üniversiteler) teşvik ediliyor. Eğitim, alınıp satılan bir meta haline getiriliyor.

Eğitimdeki bu neo-liberal dönüşüm, 1980'li yıllarda (birçok kamusal hizmet alanında olduğu gibi) fiili olarak başladı. Geline yerde bütün bir eğitim sisteminde kalıcılaştırıldı. Koronavirüs pandemisi ise eğitim alanında yıllardır hayata geçirilen bu neo-liberal dönüşümü daha da ağırlaştırdı.

Örgün eğitim kurumlarında (ilköğretim, ortaöğretim ve yükseköğretim düzeyinde) eğitime 16 Mart'ta ara verildi. Verilen bu ara, salgının seyri kapsamında bir önlem olarak değerlendirilse de, milyonlarca öğrenciyi büyük bir belirsizliğe sürükledi. Birkaç hafta içinde ilk ve orta öğretim için "EBA TV" ve başka programlar ile eğitime online devam edileceği duyuruldu. Her üniversitenin de kendi altyapısı üzerinden online olarak devam edeceği açıklandı.

Teknolojinin bu denli geliştiği bir çağda, "online eğitim" başlı başına bir sorun alanı haline geldi. EBA TV'de verilen niteliksiz eğitime dahi 8 milyon öğrenci

internet ve teknik donanım (tablet vb.) gibi eksiklikler nedeniyle erişemedi. Üniversitelerde de durum farklı değildi. Türkiye'nin en köklü ve büyük bütçeli üniversiteleri başta olmak üzere, birçok devlet üniversitesinin sistemleri çöktü.

Ayrıca sermaye devleti, kapitalistlerin talepleri doğrultusunda (turizm sektörünün etkilenmemesi için) milyonlarca öğrencinin gireceği sınavları yap-boza çevirdi. Salgın tehlikesi ortadan kalkmadan, toplum sağlığı hiçe sayılarak sınavlar dayatıldı. Bütün bunlar ile eğitimde "online" bahar dönemi geride kaldı. 1 Haziran'da başlayan "normalleşme süreci" ile birlikte sermaye devleti göstermelik önlemleri dahi elden bıraktı. Düşen vaka ve ölüm sayıları yeniden yükselişe geçti. Her ne kadar gizlenmeye çalışılsa da, salgının ilk döneminden daha ağır bir tablo ortaya çıktı.

EĞİTİM TOPLUMSAL BİR SORUNDUR

İşte böylesi ağır bir tabloda güz dönemi ile eğitimin nasıl devam edeceği sorunu yeniden tartışılmaya başlandı. Hem de yalnızca öğrenciler ve gençler tarafından değil, tüm bir toplum tarafından. Çünkü eğitim yalnızca öğrencileri ve gençleri değil, onların ailelerini de derinden etkileyen toplumsal bir sorun. Ayrıca geçtiğimiz aylarda yayınlanan uluslararası bir rapora göre, eğitimdeki 7 aylık kayıp zamanın, dünyanın birkaç yıl geriye gitmesine neden olacağı söyleniyor. Yani sorun hem bugünün hem de geleceğin bir sorunu.

Tartışma her ne kadar "okullar açılınsın mı, açılmasın mı?" sorusuna sıkışıp kalsa da, sorun basitçe okulların açılıp açılması değil, "eğitim hakkı"nın nasıl kullanılacağı sorunu olarak karşımıza çıkıyor. Kuşkusuz salgın koşulları olağan koşullar değil. Bir dizi değişikliği beraberinde getiriyor. Ancak sermaye devleti, salgın koşullarında eğitim hakkının nasıl kullanılacağına dair bir çözüm sunmadı. Salgının daha ilk günlerinde kapitalistlere teşvikler, vergi indirimleri ve ayrılan bütçe pa-

ketleri duyurulurken, en önemli kamusal alanlardan biri olan eğitime dönük hiçbir paket, bütçe vb. açıklanmadı. Eğer o dönemde kapitalistlere ayrılan kaynaklar eğitime ayrılırsa, eğitim hakkına erişim bugünkü kadar zor olmayacaktı.

Eğitim hakkının online veya yüz yüze, yani her koşulda kullanılmasını sağlamak, devletin yükümlülüğündedir. Ama bunun için gerekli bütçe ayrılmamıştır. Türk sermaye devletinin başta savaş ve saldırganlık politikaları olmak üzere diyanete, dinci gerici vakıf ve tarikatlara, lüks ve şatafata ayırdığı bütçeleri düşünüldüğünde, eğitim hakkının kullanılması için gerekli bütçenin nerelerde kullanıldığı bütün açıklığı ile görülmektedir.

Dahası sermaye devleti eğitim hakkının kullanılmasından ziyade, bu hakkı bir tercih meselesine dönüştürdü. Toplumun iki temel hakkı, "sağlık hakkı ve eğitim hakkı" karşı karşıya getirildi. Okullar açılırsa vaka sayılarının artacağı vurgulanıp, okulların belli kademelerde online devam edeceği belirtildi. Online eğitimde yaşanan teknik altyapı, internet gibi eğitime erişimi engelleyen bir dizi sorun ise görmezden gelindi. Üstelik haftada bir gün ile eğitime başlayan (ilk aşamada okul öncesi ve birinci sınıflar) öğrencilerin velilerine, salgın kapsamında doğacak olumsuzluklardan okulları sorumlu tutmayacaklarına dair bir taahhütname imzalatıldı. Yani sorumluluk velilere yükledi.

Sonuçta sermaye devleti tüm topluma iki seçenek sundu: "Ya sağlık, ya eğitim"! Oysa sürecin başında bütçe işçiler, emekçiler ve gençler düşünülerek planlansaydı, sağlık ve eğitim hakkına erişim sağlanabilirdi. Ancak bunun yerine özel okul sahibi olan Milli Eğitim Bakanı Ziya Selçuk, öğretmenlerin maaşını "yük" olarak gördüğünü söyleyecek kadar pervasız açıklamalarda bulundu. Üstelik bu açıklamaların hemen ardından öğretmenlerin ek ders ücretleri kesildi.

21 Eylül'de okul öncesi ve birinci sınıflar haftada bir gün yüz yüze eğitime başladı. 12 Ekim'de ise değişik sınıflardan ilk ve orta öğretim öğrencileri haftada iki gün olmak üzere yüz yüze eğitime başlayacaklar. Yüz yüze eğitim için alınan önlemler ise bilinmiyor. Yüz yüze eğitimdeki "kalabalık sınıflar", "okulların, sınıfların yetersiz alan" ve "yetersiz sayıda eğitimci" sorununa dair de açıklama yapılmadı. Sadece isteyen velilerin çocuklarını okula göndermeyebileceği, bu durumda öğrencilerin online eğitimden "faydalanacağı" belirtildi. Bu düzenlemenin kendisi bile fırsat eşitsizliğini derinleştiriyor. Maddi imkana sahip aileler çocuklarının okula gitmemesini tercih edebilirken; yoksul işçi ve emekçiler, bil-

gisayar, internet gibi online eğitim gereçlerine sahip olmadıkları için çocuklarını okula göndermek zorunda kalacaklar.

Üniversitelerde ise güz dönemi eğitimi (tıp fakültelerinin 4., 5., 6. sınıfları hariç) tamamen online üzerinden gerçekleşecek. Ancak birçok üniversitenin online eğitim altyapısında daha ilk günden sorunlar yaşanıyor. Online eğitim sistemleri çöküyor. Üstelik internet, bilgisayar gibi sorunlar nedeniyle birçok öğrenci online eğitime erişemiyor.

SÖZ, YETKİ VE KARAR HAKKI EĞİTİMİN ÖZNELERİNE!

Kapitalist sistemin eğitim hakkına baskısı, bu hakkın kullanılması önündeki en büyük engellerden biri olarak karşımıza çıkıyor. Bu bakış açısını mahkum etmek, tarihsel olarak bir dizi mücadeleyle kazanılmış bu evrensel hakkımıza sahip çıkmak için mücadele etmek zorundayız.

Eğitimin öznelere olan öğrenciler, eğitimciler, veliler ve sendikalar pandemi sürecinde sermaye devleti tarafından yok sayıldılar ve hala yok sayılıyorlar. Sürecin başından beri Eğitim-Sen başta olmak üzere sendikalar, bir dizi dernek ve kuruluş, devrimci-ilerici siyasal özneler "eğitimin nasıl devam edebileceğine" dair açıklamalar yapıyor, talepleri sürüyorlar. Ancak sermaye devleti bu açıklama ve taleplere kulağını tıkamış durumda. Yani eğitimin gerçek öznelere sürecin başından bu yana yok sayılıyorlar. Oysa bu sorunun çözümü için söz, yetki ve karar sürecin gerçek öznelere olmak zorunda.

Eğitim hakkımıza dönük bu saldırılar karşısında sürecin gerçek öznelere olarak bir araya gelmek, taleplerimiz doğrultusunda eğitim hakkımıza ve sağlık hakkımıza sahip çıkmak zorundayız.

- Eğitim hakkımızdan ve sağlık hakkımızdan vazgeçmiyoruz!

- Söz, yetki, karar hakkı eğitimin gerçek öznelere!

- Eğitime gerekli bütçe ayrılmalı!

- Yüz yüze eğitim ve online eğitim için gereken koşullar sağlansın. Okullardaki kalabalık sınıflar ve yetersiz alan sorunu, yetersiz eğitimci kadrosu sorunu çözülsün! Ek alanlar açılmalı, öğretmen atamaları yapılmalı.

- Her eğitim kurumunda sağlık birimi ve sağlık personeli bulundurulmalı!

- Eğitimin tüm öznelere sınırsız internet ve teknik altyapı (bilgisayar, tablet, vb.) sağlansın!

- Eğitimin tüm bileşenlerinin ulaşım, barınma, hijyen malzemesi ihtiyaçları gibi ihtiyaçları sağlansın!

- Eğitimde kayıp zaman telafi edilsin!

- Tüm sınavlar iptal edilsin!

DEVİRİMCİ GENÇLİK BİRLİĞİ
EKİM 2020

Eğitimde dinci-gerici kuşatmayı kiralalım!

Koronavirüs süreci, eğitim sistemindeki niteliksizliğin olduğu noktaya ayna tuttu. Uzaktan eğitim sürecine geçildiği gündün bu yana eğitimde fırsat eşitsizliği daha da gün yüzüne çıktı. Her gün ülkenin farklı şehirlerinden eğitimde yaşanan bir mağduriyet haberi alır olduk. Hatta son zamanlarda eğitim haberlerinin yanına ölüm kelimesi de ilişti. İlk önce Maraş'ta Aziz Serin isimli bir eğitimci, internetin çektiği tek yer olan evinin yakınındaki tepeye çıktıktan sonra kalp krizi geçirerek yaşamını yitirdi. Yakın zamanda ise Çınar Mert'in haberini aldık. Çocuğu dersleri izleyebilsin diye komşusunun internetini evine bağlamaya çalışan babasının ardından çatıya çıkan 8 yaşındaki Çınar çatıdan düşerek yaşamını yitirdi. Yaşanan bu çarpıcı olaylar "teknoloji çağı" diye adlandırılan bir dönemde eğitimde gelinen noktayı bizlere gösteriyor.

Tüm öğrenci ve öğretmenler için ücretsiz ve sınırsız internet, bilgisayar gibi teknik ekipman sağlanması gerekirken artık eğitim almak ya da vermek istemenin bedeli ölüm bile olabiliyor. Özel okul sahibi kapitalist Milli Eğitim Bakanı Ziya Selçuk ise tüm bunlar yaşanırken skandal açıklamalar yapmaya devam ediyor. Okulların açıldığı ilk gün EBA TV'nin çökmesinin ardından "olumlu bir haber demek ki talep var" açıklamasında bulunmuştu. Bir etkinlikte gerçekleştirdiği konuşmada ise "Biz herkese uzaktan eğitim için imkan sağladık" gibi yalan açıklamalar yapmıştı. Tüm bu açıklamalar, Ziya Selçuk'un "bardağın dolu tarafına" bakıyor olmasından kaynaklanmıyor. Bunlar, eğitimde yaşanan

fırsat eşitsizliğinin toplum nezdinde açığa çıkmaması için uydurulan ucuz söylemlerdir.

Eğitimde bu sorunlar yaşanırken, "dindar ve kindar bir nesil" yaratmanın hayali ile tutuşan AKP-MHP iktidarı, tam da bu hayalin zeminini hazırlamak için eğitim kurumlarını bir paravan olarak kullanıyor. "Ağaç yaşken eğilir" bakışıyla hareket ederek pandemi döneminde bile önceliği dinci-gerici eğitime veriyor. Milli Eğitim Bakanlığı'nın, okulların açılması ya da kapatılmasında aranan öğrenci sayısında yaptığı değişiklik ile ilkokulların açık kalabilmesi için aranan öğrenci sayısı yükseltirken, ortaokul ve imam hatip ortaokullarının açılması için aranan öğrenci sayısı düşürüldü. Ortaokul ve imam hatip ortaokulu açılabilmesi için aranan 5. sınıfta en az 20 ya da toplam 40 öğrenci şartı 5. sınıfta en az 15 ya da toplam 30 öğrenci olarak değiştirildi. Sermaye iktidarının gündeme getirdiği bu yeni düzenleme köy okullarının kapatılmasına da neden olacak. Son 17 yılda 20 bine yakın köy okulunun kapatıldığı biliniyor.

İmam hatip ortaokullarının verileri ise daha da çarpıcıdır. 2012-2013 eğitim-öğretim yılında bin 99 olan imam hatip ortaokulu sayısı, 2018 sonu itibarıyla 3 bin 286'ya çıktı ve öğrenci sayısı 723 bin 108 oldu. 2011-2012 eğitim-öğretim yılları arasında 537 olan imam hatip lise sayısı ise 2018 yılında bin 605 oldu ve öğrenci sayısı 627 bin 503'e ulaştı. Eğitim Sen'in açıkladığı veriler de imam hatip lisesi açılışlarındaki fazlalığı ortaya koyuyor. Buna göre, son 1 yılda açılan yeni imam hatip lisesi başına 153,

yeni açılan genel lise başına 525 öğrenci düşüyor.

AKP, bu dinci-gerici adımları iktidara getirildiği andan itibaren sistematik bir şekilde attı ve atmaya devam ediyor. Çocuklar daha ilkokul öncesi eğitimden din tacirlerinin propagandasına maruz kalıyor. Öğrenciler 9,5 yaşında imam hatip ortaokulları ile dini eğitim görmeye mecbur bırakılıyor. İmam hatip olmayan okullarda ise "seçmeli ders" adı altında dini propaganda içerikli dersler küçük çocuklara dayatılıyor. Eğitim müfredatından evrim gibi bilimsel konular kaldırılırken, 5. sınıftan itibaren kız çocuklarının okula türbanla gelebilmesinin önü açılıyor. Milli Eğitim Bakanlığı her geçen gün tarikatlar ve vakıflarla işbirliğini pekiştiriyor, protokoller imzalıyor. Bu protokollere dayanarak hem bu karanlık yularına büyük bir servet aktarılıyor hem milyonlarca çocuk, adı istismarcılıkla anılan gerici tarikatların insafına terk ediliyor.

Çocuklarımızı henüz gelişim çağında dinci-gerici ideolojileri ile etkisi altına almaya çalışan AKP-MHP rejiminin saldırılarına geçit vermemeliyiz. Özel okullarda burjuva eğitim biçiminin en bilimsel halini kendi çocuklarına sunanlar, Ortaçağ artığı bir ideoloji olan dinci-gericiliğin zehrini işçi-emekçi çocuklarına aşılama çalışıyorlar. Çocuklarımızı uysal, itaatkar, sorgulamayan köleler haline getirmelerine izin vermemeliyiz. Eğitimde uç noktalara varan bu dinci-gerici uygulamaları bertaraf etmek için mücadeleyi yükseltelim!

M. NEVRA

***IŞİD-AKP gericiliğinin kanlı eylemi:
Ankara Katliamı 5. yılında...***

KATİL DEVLET

**Katliamların hesabını
emekçiler soracak!**